226
E 71

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

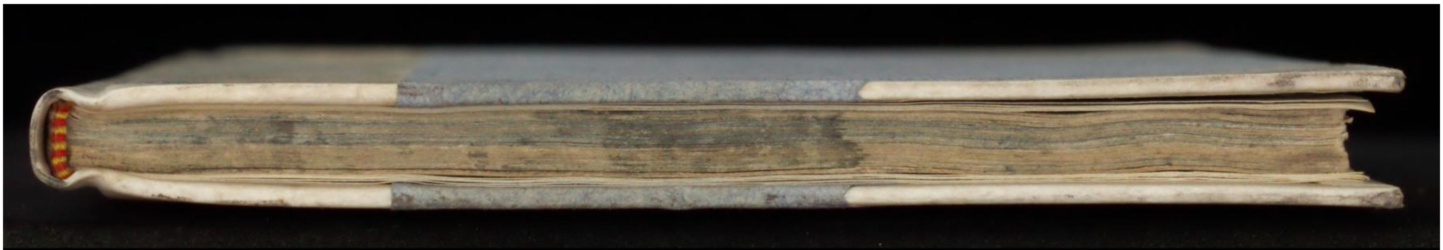

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

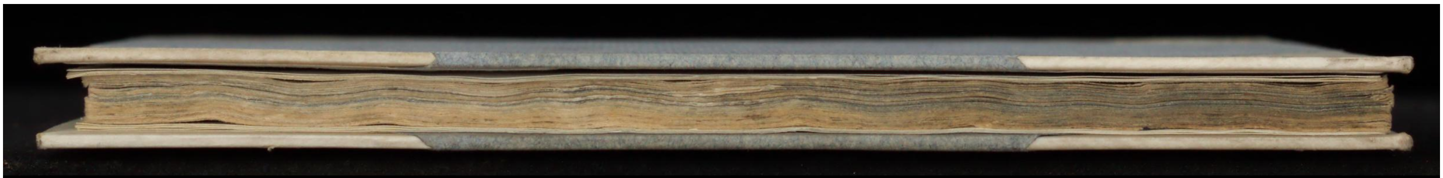
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

~~10. K I: 10g~~

226 E 71

NKr. 195

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Baptiſte Mantuani Poetę Oratoriſq; clariſſimi Parthenice p̄ma ſanctiſſimę deiparę virginis Marię genus: ortum: natiuitatem. educationem: vitaz: morteq; ac eiuſdem in cœlos aſſumptionem: elegantiſſimo carmine complectens .:.

Proſtant Dauentrię in ędibus alberti paffraed.

KONINKL.
BIBLIOTHEEK
TE 'SHAGE.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Frater Baptiſta Mātuanus Carmelita Lodo uico Fuſcario. ac Joanni Baptiſte. Refrigerio vi ris integerrimis Salutem Plurimam Dicit

LIbellum meū cui q(Marie virginis hiſtoriam continet) Parthe
nice titulus eſt. duorū annorum lucubrationē. tibi et Joanni Bap
tiſte Refrigerio dicare. et ſub veſtrorum nominum inſcriptionibꝰ
edere conſtitui Et ne quis hoc ab re et temere factum exiſtimet: cauſa bre-
uiter explicabo. Nuper in 'coenobium noſtrum dire peſtilentie immiſſo
veneno. toti vrbi ceperamus eſſe timori. pellebamur non a colloquio tantū
verum et a conſpectu hominum. et ab omni humano commercio tanquaꝫ
baſiliſci (qui ſolo viſu noxij dicuntur) longe prohibebamur: attoniti eramꝰ
lababant genua. nutabant animi Domi mors imperabat. foris brumale
frigus. quottidianę pluuię. annonę caritas et publica fames: bellorum ſtre
pitus hominum ſaluti ſuę conſulentium ſeuera cuſtodia: aqua et igni iter-
dicti videbamur. vndique timor: vndique calamitatum confertiſſime aci-
es aduentare nunciabantur interclusi eramus nec vlla videbatur euaden
di via: omnia mortem intentabant: et erat vna ſalus miſeris nullam ſpera-
re ſalutem Tu cum Refrigerio noſtro (credo a deo miſſus (in atra denſiſſi
mę noctis caligine: cecutienti mihi tanquam cum aurora matutinus luci-
fer diem aperuiſti. ſpem vitę confirmaſti: xenia miſiſti in amplas ac magni
ficas ędes tuas hoſpicio me ſuſcepiſti: lautiſſime ⁊ elegātiſſime pauiſti Nec
(quod magis miror) videbaris haec tanta peregrino et hoſpiti preſtare: ſed
parenti ſed deo ipſi Nullum clementię: nullum miſericordię: nullum libera
litatis officium pretermiſiſtis. omnia omnium virtutum munera mihi rite
perſoluiſtis Erat mecum frater Petrus Nuolarius: calamitatum mea-
rum ſemper fidiſſimus comes. et Bernardinus Triduus qui beneficio-
rum veſtrorum magnitudinem admirantes: ſepius agebant ſe niſi oculis
vidiſſent nunquaꝫ credituros in hoc tam corrupto et perdito ſeculo: tantū
in quoq; ſupereſſe virtutis Vos calamitatem meam in fœlicitatem cōuer
tiſtis Vos mihi quod Diomedi Daunus: quod Vlyſſi Alcinous. quod
Euander Aeneę. quod progenitori noſtro Helię fuit ſareptana mulier q̄d
Chriſto zacheus ⁊ Lazarus fuiſtis. Et procul dubio Lodouice mihi hęc
omnia conſideranti verum videri poſſet quod vulgo fertur tuam ſcilicet gē
tem ex antiquo illo Romanę virtutis robore propagatam et a Fuſco quo
dam qui tum erario preerat cum Romanorum colonia Bononia miſſa ē
nomen et genus accepiſſe: huic tam clarę origini cognomen aſtipulatum
atteſtatur antiquitas tua et tuorum maiorum dignitas reſpondet: tuoruꝫ
et morum integritas: et publica fauet opinio. quis enim non credat tā cla-
rę preſtantiſq; familię egregium aliquod fuiſſe principium. Facile igitur et
ego in hāc ſententiam venirem: niſi altera verior tuę gentis conſtaret origo
Nam populi Bononienſis annales et diaria perſcrutantibus: euidens eſt
tuaꝫ fuiſſe vnam ex his nobilibus potentibuſq; familijs (ſic enim illas ap-
pellant) quas poſt miſerabilem patriae tuae ſtragem et deplorandam e-
uerſionem: ad inſtaurandum vrbis decus Lotarius imperator Bononi-
am miſit. ſed hanc regionem omnium victrix obſcurauit antiquitas: dig-
niſſima proculdubio et verandę maieſtatis fuit hęc origo gentis tuę: ſed

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

longe maioris gloriae ſplendoriſqꝫ eſt tot preſtantium ciuium (vt ſtemma-
ta docent) feraciſſimam fuiſſe: tot preclara virorum ingenia tuliſſe: tot vir-
tutibus quaſi ſtellis quibuſdam claruiſſe: tot laude dignos nepotes proge
nuiſſe: quorum quidam non adminutarum ſordidarumue: ſed maximaruʒ
et reipublicę valde vtilium rerum negociationem ſe contulere: et ſumma fi
de diligentia ſolertia patrimonium amplificantes: nouas edes extruxerũt
extructas expoliuerunt auxeruntqꝫ fundos compararunt. diuitijs opibuſ-
qꝫ longe lateqꝫ ſplenduerunt. quarum partem inopi partem templo parteʒ
ſuis opportune ponentes: optimorum ciuium pijſſimorumqꝫ chriſtianorũ
ſibi merito nomen acquiſiuerunt. Quidam ſumma cum gloria legum ſtu-
dia ſequuti non ſuo tantum verum et futuro ſeculo mirum in modum pro
fuerunt. qualis Aegydius fuit cuius adhuc in diui Dominici cœmiterio
marmoreum ſepulchrum magnis extructum impenſis oſtenditur. Fuerũt
complures alij quorum quom oportuit opera et conſilio reſpublica vſa eſt
et qui ſumma pietate patriam complexi: res preclaras prudenter fortiterqꝫ
geſſere qualem Romeum perhibent equitem auratum et iure conſultiſſi-
mum rerum humanarum diuinarumqꝫ peritiſſimum: de cuius acri inge-
nio ſtrenuitate facundia: et in omni priuato publicoqꝫ munere preſtãtia: q̊-
tidie apud maiores natu cum admiratione ſermo eſt vt omnium q̇ euʒ no-
uerunt iudicio ſummum patrię decus fuit et ornamentuʒ. Extant apud te
Lodouice commentarij ꝗꝫplures orationum diuerſis in legationibus ab
eo ſcite docte ſapienterqꝫ habitarum: in quibus diſciplinarum omniuʒ ſa-
crarum precipue ſcripturarum cognitio ingens dicendi vehementia: et im
menſa patrię charitas eluceſcit. Ex tam claris igitur fontibus non potue-
runt niſi optima flumina deriuari: nec mirꝫ eſt te virtutum amatorem ⁊ cul
torem eſſe probitatis: quę tui generis radicibus incocta eſt: propterea nec ꝑ
longa temporum ſpacia nec per mala huiuſcę vitę noſtrę contagia potuit
eneruari. Eſt profecto vt videre videor: magnuʒ virtutis adiumentuʒ cla-
ris ortum eſſe parẽtibus. Solent eti iuuenes qui aliquid indolis habent:
ne degenerare videantur maiorum ſuorum dignitatem emulari et ad pa-
ternarum laudum aſpirare fœlicitatem. ſic Philippi nomen Alexãdruʒ ſic
maioris Aphricani gloria minorem Scipionem. ſic Cęſaris Iulij fama
Octauianuʒ excitauit ſic deniqꝫ Pyrrhus Achilleides erat animoſus ima
gine patris. Te quoqꝫ Lodouice quanq̃ꝫ Deo ex natura ducente: tuiſqꝫ an
nitentibus ſtudijs virtutem amas: nun parum anteceſſorum tuorum te iu
uare poſſunt imagines: quorum mores equare vt arduum et difficile: ſic cer
te et pulchruʒ eſt et laudabile. Te vero Refrigeri ſilentio preterire nõ poſ-
ſum. ne tuoruʒ in me meritoruʒ. quę prope infinita ſunt oblitus videar: ſcri-
bam igitur quę et neceſſitudinis noſtrę fuerint exordia: et eiuſdeʒ perpetuo
conſeruande ſint monumenta. Ex eo tempore quo primum Bononiaʒ ve
ni ſemper animaduerti te morum grauitatem viteqꝫ honeſtatẽ cuʒ optimis
literaꝝ ſtudijs ſic coniunxiſſe vt facile cõijcere poſſem te in optimũ et ꝑcla-
rum virum breui euaſuꝝ. quod et rei ꝯprobauit euẽtus Nã ad pñs. nec me
liorẽ nec eloquẽtioreʒ ciuẽ te habet feraciſſima preſtantium ingenioruʒ Bo
nonia. Tu Pompeianę magnanimitatis: et Catonianę integritatis emu
lator tãto patrię tuę factus es ornamento: vt de te dici poſſit illud Maro
nis noſtri. Vitis vt arboribus decori eſt: vt vitibus vuę Vt gregibus tau
ri: ſegetes vt pinguibus aruis Tu decus omne tuis. Extant enim plures

abs te edite orōnes et epiſtole Ciceronianā maieſtatē redolentes. ex ꝗbus
quantū ingenio et doctrina polleas facile dinoſci poteſt vnde nec ſine mag
na animi voluptate ea legere ac ꝑlegere poſſum. extant et poemata tua que
tuſca lingua plurima compoſuiſti. tanto ornatu tanta venuſtate. tanta foe-
licitate cōdita: vt et mihi et omnibus vſui ſint et miraculo habeantur. Ta
ceo tuam in patriam pietatem: et in amicos fidem et conſtantiam: placuit
mihi ſemper in ꝑmis tua in deuꝫ optimum ſancta religio Sepius quidem
ſacra loca et cenobia adis Dei bonos ſeruos colis et veneraris placuit iteꝫ
ꝙ parentem tuum peritiſſimum olim Phyſicū. qui Auicennam et Hip-
pocratem dum viueret publice interpretans medicinam florentiſſime do-
cuit incredibili quodā ſtudio et pietate ſemper obſeruaueris. p̄tereo ſplen-
didas affinitates: ꝓtos in patria et extra honores. hec enim quoniā fortūe
bona ſunt. nec quenqꝫ meliorem faciunt. licet ſecundum peripateticos ad
humane felicitatis cōſumationem faciāt: nunqꝫ ad amandum quempiaꝫ
me allicere potuerunt Sed vt ſermonis noſtri ꝑncipio finis conſentire vi
deantur: vnde digreſſi ſumus reuertamur. beneficia nuꝑ a vobis in me col
lata recenſebam vt non leuem fuiſſe cām oſtēdere que ad p̄fati libelli me do
nationem. et ad hoc tenue gratitudinis munus me adhortata eſt: illorſum
noſtra tendebat oratio Solebant Romani veteres eum qui ciuē ſeruaſſet
in bello corona que ciuica dicebatur inſignire: ꝙ ſi apud eos tantus honor
erat ei qui alium ſeruaſſet: quanti ego (ne ingratus ſim) te Refrigeriumqꝫ
facere debeo: qui non ciues meos et fratres tantum: ſed et meipſum Deo
monente viamqꝫ monſtrante ſeruaſtis Decorari vos oporteat hac noſtra
etſi paupere corona. tamen ꝙ a generoſa mente ꝓueniat: digna eſt quā leta
fronte et tranquillo vultu accipiatis: que celeſtis et vere beatitudinis vo-
bis ſit preſagium: virtutum veſtrarum monumentum: et amicitie noſtrae
pignus immortale Ab ineunte etate cum ſub paterne diſcipline cura edu
carer: et poſtqꝫ ad ſancti montis Carmeli ſeueritatem me contuli. vbi inter
viros qui Heliam Heliſeumqꝫ ꝓphetaruꝫ ſanctiſſimos exꝑmere conātur
iaꝫ diu vixi ſemper accepi beneficioꝝ acceptoꝝ nullo pacto decere memori-
am amittere ſed oportere de referenda gracia ſemper cogitare: et nunqꝫ ob
ligationeꝫ diſſimulare Quantas igitur potero gracias referam quas ſi re-
ferre negabit inopia: verbis agam: ſin agere nequiuero ſaltem habebo Ad
preſens ergo munuſculo iſto contenti eritis: quod vobis tota mentis intē-
tione dico. facturus multo ampliora ſi poſſem. Vale

¶Fratris Baptiſte Mantuani Carmelite Theologi ad Lodowicum Fuſcarium et Joannem Baptiſtaꝫ Refrigerium ciues Bononienſes Parthenice Jncipit feliciter

SAncta paleſtine repetēs exordia nymphe
Difficiles ortus, et formidata ꝓfundo
Jncremēta Joui, mores, hymeneaqꝫ feſta
Uirginis, ⁊ ſacri referā miracula ꝑtus
Actaqꝫ, ⁊ acceptos mundi melioris hono
Sed neqꝫ Pierij fontis, neqꝫ phocidis vnde (res
Nunc vada ſunt tentanda mihi, maiore camena
Et maioris opus nunc eſt ope numinis, ergo
Tu mihi diua faue coelum cui militat omne
Quam trepidant Erebi ſedes, cui terra fretumqꝫ
Uota preceſqꝫ ferunt, noſtro tu ſola labori
Sis preſens operiqꝫ tuo largita futuro
Preſidium, noſtre veniens illabere menti
Tu licet a noſtro ſpacijs ingentibus orbe
Diſiungare, ſuos quantum polus eleuat ignes
Non tamen humanos caſus oblita, tuumqꝫ
Nil perteſa genus, vigili mortalia cura
Suſcipis, et lachryme tangunt tua pectora noſtre
Tu placidum terris ſydus quod liberat omneis
A pelagi feruore rates, quod luce benigna
Saturni, Martiſqꝫ graues eliminat iras
Tu nobis Elice, nobis Cynoſura, per altum
Te duce vela damus portus habitura ſecundos
Tu mare, tu ventos, tu ſydera cuncta deumqꝫ
Concilias, tu tuta ſalus, tu pacis origo
Tu commune bonum, generis tu gloria noſtri
Huc ades, et ceptos preſenti numine curſus
Dirige, et infirmam rege per vada cerula puppiꝫ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Anna diu vanos ſecum plorauerat vſus
Connubij: ſterilemq; thorum triſtemq; hymeneum
Propterea duplicesq; manus. frontemq; ſupinam
Attollens. humili ſuperos ita voce precata eſt
Numina. que regitis celos. que voluitis aſtra
Vos penes eſt genus omne boni. vos omnia rerum
Semina ſeruatis. gremium telluris inane eſt
Et ſine fruge ſolum niſi ſumat ab ethere vires
Siue per aſtrorum curſus. radioſq; calentes
Siue dei ſolo qui temperat omnia nutu
Venimus ad canos frigeſcentemq; ſenectam
Et noſtre ſine prole dies abiere iuuente
Longa infelicis thalami conſontia fine
Claudimus infauſto vir pluribus exulat annis
Conſpectus hominum fugiens. domus orba magiſtro
Fluctuat amiſſo ceu nauis in equore clauo
Currimus in fatum. tacitiſq; recedimus annis
Mortuaq; etatis pars eſt iam maxima noſtre
Pallida preteriti ſpacium mors occupat eui
Quod ſupereſt expectat hians. iam plena meorum eſt
Terra cadaueribus. conſanguineoſq; ſepulchra
Vix capiunt. ſui ſteriles ſeruamur in omne
Dedecus. et certe breuis eſt felicior eui
Conditio. primo deus indulſiſſe parenti
Creditur. et fragili bene conſuluiſſe ſenecte
Quum vetuit primos iterum decerpere fructus
Et fruges guſtare quibus produceret annos
Nam quid longa dies homini niſi longa dolorum
Colluuies. longi patientia carceris etas
Longior. eſt curſus vite labyrinthus. In ipſum
Ex vtero ingredimur per limina mortis abimus
Jam capulo inſtamus. nec adeſt. qui lumina claudat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Oſſaue componat tumulo tepidiſq; ſepulchrum
Fletibus irroret. nobiſcum it tota ſub vmbras
Progenies. nec erit noſtris. qui marmora ſignet
Nominibus. deſerta domus tabeſcet. et iſtas
Longeui ſudoris opes. quas legimus ambo
Pluribus obſequijs heres ignotus habebit
Nobiſcumq; cadent noſtri monumenta laboris
Cernite communes amborum numina curas
Et ſeruate genus. cernant ſe in ſtirpe parentes
Et ſua notorum videant in vultibus ora
Sint qui nos faciereferant geſtuq; nepotes
Progeniemq; ſuam noſtro de nomine dicant
Sint qui nos proauos numerent et ſtemmata longo
Limite deducant, iterataq; nomina ponant
Pignora longeue concedite numina matri
Que celebres ad veſtra ferant altaria cultus
Pinguibus et priſcum donis imitentur Abelem
Sepius a vobis hoc exoraſſe precando
Antiquas eſt fama nurus. et ſupplice voto
Collapſum genus atq; domos ſeruaſſe cadentes
Sic alacer Sanſon ſic et formoſus Joſeph
Sic puer Iſacus ſatus eſt. et filius Anne
Qui primum liquido Regem perfudit oliuo
Talibus orabat ſterilis. gemituq; ſonoro
Crebra dabat longos inter ſuſpiria planctus
Audijt omnipotens. animumq; in vota preceſq;
Flexit. et infuſo caluerunt viſcera fetu
Cepit et humanos paulatim ſumere vultus
Semen. et in noſtram ſenſim tranſire figuram
Ut quum vere nouo tepefacta roſaria multe
Ueſtit frondis honor primum dureſcit in orbem
Folliculus. barbaq; comam producit acute

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Mox inflare ſinus tunicaſqꝫ implere virentes
Incipit,et concreta diu ſub cortice proles
Turget agens rimas tenues et vertice ſummo
Purpureas oſtendit opes.rubicundaqꝫ labra
Poſtremo quum pulchra ſuos aurora colores
Explicat et vitreum glomerant noua gramina rorem
Panditur omne decus.valuiſqꝫ emiſſus apertis
Flos hiat.et leto arridet venientibus ore
Sic noua progenies vtero congeſta parentis
Emerſit non tota ſimul.ſed ſingula certo
Diſcreuit formans opifex deus ordine membra
Cor prius.ex illo quoniam deſcendit in artus
Uitalis calor a pleno ceu flumina fonte
Illuc prima domus vite,poſtrema per illud
Diſcedens terris animus veſtigia ponit
Tum ſuperum pater illius procul ire caducas
Iuſſit ab hoſpitio curas:hoſpitacula dixit
Spiritibus dulcemqꝫ mihi ſeruate receſſum
Mox celebri concreta domus.que plena pudicis
Creuit imaginibus caſtoqꝫ imbuta pudore
Os roſeum ſine labe dedit.frontiqꝫ decorem
Sydereum.et letos formę celeſtis honores
Ambroſiaqꝫ comes tinxit.mox libera pectus
Protulit in teretes humeri fluxere lacertos
Ramoſaſqꝫ manus.quas hac pater imbuit arte
Ut ſoles fierent habiles pietatis ad vſus
Hec ſunt membra quibus diuine mentis imago
Cernitur humanis animis impreſſa.quibuſqꝫ
Omne opus ęthereo dignum tentamus olympo
Inferiora magis pecudum ſeruare videntur
Naturam moreſqꝫ feres tamen omnia ſemper
Officijs habuit ſanctis accommoda virgo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Non tam multiplici diuorum munere non tot
Delicijs non tam grato Pandora decore
Claruit Aſcrei cantu celebrata poete
Sic ope celeſti quamuis humana negabat
Materni ſoboles inijt tentoria ventris
Omne quod excellens opus et ſublime futurum
Difficiles ortus habet incrementaqꝫ tarda
Sic iunco nemus Alcyde ſic tardior exit
Populeis abies ramis ſic abiete pinus
Segnior. et pino longe viuacior Ilex
Et robuſta larix igni impenetrabile lignum
Nam magis opprimitur partu natura potenti
Pluſqꝫ opere impendit grandi ceu pondere preſſa
Plauſtra gemunt magis et magno ſub vomere taurus
Sudat. et obluctans vires labor haurit onuſtas
Sic opus in longum differt finiqꝫ reſiſtit
Aſt vbi nature diuum ſuperaddita virtus
Adiuuat ⁊ remis lembus fugit actus et aura
Sic leuis vt metam prono patet orbita curſu
SEd quia longeuam fecit diſcordia litem
Aſſimilemqꝫ iugi loris. que Gordius olim
Nexuit atqꝫ Iouis phrygij ſuſpendit ad aram
Dedaleeqꝫ domus errori paſiphaeo
Conceptus ne ſacer fuerit. vel ſorde paterna
Illitus antiqui referam certaminis orſum
Et ſobolis noſtrę infelix repetetur origo
Quum pater humentes redigens in corpora glebas
Vitalem humanos auram ſpiraret in artus
(Vt noua progenies pugnam tuta iret in omnem)
Vltra animi claras dotes et corporis arma
Iuſticiam celeſte decus ſuperaddidit vnde
Et fati rigidas leges et funera poſſet

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Vincere et ambroſia veſci ſummoqꝫ potiri
Aetheris hoſpitio ſuperumqꝫ aſſueſcere menſis
Sed poſtq̄ veritas fruges et noxia mala
Vipereis decepta dolis admouit ad ora
Mox Aſtrea domos hominem perteſa rediuit
In regnum ſublime patris, miratus olympi
Tam celerem reditum dominus quare inquit ad arces
Syderias minata volas terramqꝫ relinquis
Illa pater fallax hominem deluſit imago
Dixit et a tectis egreſſa rebellibus adſum
Tum genitor meditans reſecare piacula tantę
Fraudis, ait careant poſthac cuſtodibus iſtis
Blanda patrum ſegnes facit indulgentia natos
Juſticia nudi diſcant ſudare famemqꝫ
Et diturna pati ieiunia, frigus et imbres
Seruitium, et fati ſortem experiantur amaram
Vexati ſapient iocunda, et amabilis ęſtas
Poſt brumam et ianos ſteriles gelidoſqꝫ decembres
Dulcior eſt quid ſint tranquillę commoda pacis
Ferrea bella docent, homini labor vtile ſemper.
Calcar erit ſegni pigros rubigine ſenſus
Ocia corrodunt, ſopitaqꝫ pectora torpor
Noxius obliquat, ferrum ſi tranſit in vſus
Aſſiduo ſplendore micat vultuqꝫ nitenti
Audet ad argenti decus aſpirare ſuperbum
At ſi longa quies ierit fuſcatur et atram
Vertitur in ſcabiem, celeriqꝫ abſumitur euo
Inter multa hominum fata infoelicia damno
Non erit hoc minimo, triſtem ſperata ſuperbum
Jam preſens, amiſſa facit fortuna dolentem
Hęc pater, et mortem mox implacabile monſtrum
Hactenus obuinctam textis adamante cathenis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Carcere diſcluſit cecoqꝫ emiſit ab antro
Cui terris regna ampla dedit, pelagiqꝫ per vndas
Atqꝫ per aerios tractus raroſqꝫ per ignes
Quos Phoebi germana ſinu complectitur amplo
Et quedam Scythicis chalybum durata caminis
Tela dedit, quedam lerneo infecta veneno
Nec ſatis hec, aliud telum letalius addit
Nam gladij roſtrum, caudam Trigonis aquoſi
Qua quondam magno fatum intentauit Ulyſſi
Thelegonus Circes vſus fatalibus armis
Prefixit iaculis ſtygiaqꝫ extinxit in vnda
Mox iecur exemit monſtro precordia bile
Cerulea infecit celereſqꝫ innexuit alis
Hec fuga iuſticię noſtris mala cuncta diebus
Intulit, hec abſens nobis monumenta reliquit
Quem patres ab auis et nati a patribus omnes
In ſeriem mittunt per ſecula longa nepotum
Hoc vitium prima veniens ab origine ſumpſit
Fomitis et duri nomen crudele tyranni
Nam ſcelerum accendit flammas et colla ſuperbis
Imperijs humana premit, Cocytidas vndas
Lętheoſqꝫ amnes ſpargit ſtygiumqꝫ venenum
Hos ſuperum facit immemores, curaſqꝫ nocentes
Ingerit, his animos audacibus incitat auſis
His Phlegethonteas iras inſpirat olentem
Cyprigenam, fraudum matrem (cui cuncta veneni
Nota miniſteria et Phebeę carmina Circes)
Semper habet comitem, primę hęc pericula culpę
Propterea magnum dixere Promethea vates
Dum ſtudet ethereis furari e nubibus ignem
In noſtras traxiſſe domos morbumqꝫ necemqꝫ
His igitur ne membra malis obnoxia ſanctę

Parthenices eſſent iſta pater obſtitit arte
Ante tener ſacra foetus q̄ꝫ viueret aluo
Conceptus ne prima nouos exordia pullis
Induerent maculis mens ne ſincera nitenſqꝫ
Communem imbiberet labem ne pigra liquore
Pectora letheo fierent, quę lactea magno
Pabula et amplexus fuerant latura tonanti
Semine confuſas ſordes et virus inuſtum
Diſſecuit foelici anima mox imbuit artus
Sunt tamen audentes contra ſentire nec illos
Incuſamus, habent quo ſe tueantur, at olim
Iſta hominem cōmunis erat ſententia, verum
Jam ſenio exangui frigens ſua robora ſenſim
Perdit, et ammiſſa iam maieſtate recedit
Sponte ſua, ceditqꝫ nouo Latonia Phœbo
At quoniam ſacrę legis de fontibus hauſta
Creditur, ex omni nondum eſt exploſa theatro
Judicio nec dum ſancti damnata ſenatus
Qui vaticani Romana palatia ſaxi
Et piſcoſi regunt ſulcantem cerula puppim
Sed prior vt nobis ęquum ſentire videtur
Dignior eſt, et grata magis nato atqꝫ parenti
Nam legi aſſurgens Marię decus addit opuſqꝫ
Materna dignum attribuit pietate tonanti
Adde quod et multis fert adiumenta fidemqꝫ
Roborat infirmam nam nec veniſſe ſub aluum
Sorde laborantem tali ſublimia coeli
Numina nonnulli ingenio preſtante putarunt
Relligio maior, pietas animoſior iſtam
Conſummata fides legumqꝫ peritia fecit
Altera verborum textum et faſtigia tantum
Summa videns abſtruſa dei myſteria neſcit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Liber primus

Quod ſi ſyderei tanto ſplendoris honore
Fulget. vt eterno qui temperat ordine mundum
Geſtarit gremio. lactauerit vbere. dulci
Strinxerit amplexu. ſummoq; vocarit olympo
Quare illam in noſtris opus eſt detrudere ſordes
Et turpi infeſtare ludo. mortalibus equas
Cui pater ethereas mentes ſubiecit et aſtra
Scrutandum potius ſi que preconia iungas
Eius adinuentas perplurima ſecula laudes
Nulli adeo viuax animi ſolertia nulli
Tam felix aderit florentis gloria lingue
Ut Marie poſſit laudes equare loquendo
Que data ſunt illi nunquam mortalibus vllis
Antea conceſſit nec poſt concedat olympus
Quamuis creta Joui Chorybantia cymbala pulſet
Feſtaq; tyrſifero celebrarit Grecia patri
Quod miſeros pelagi nautas ſubtraxit ab vndis
Cum iam precipites fluctus aquilonis et auſtri
Uiribus aduerſis celo equarentur. et ipſa
Tranſtra per effuſa certiſſima fata tuliſſent
Quot traiecta graui ſeruauit pectora telo
Pectora pœonias que non valuere per artes
Reſtitui. nec opis noſtre poſcentia quicquam
Quotq; etiam tetro ſqualentes carcere fractis
Ocyus obijcibus maniciſq; reſoluit ahenis
Quot famis exhauſtos macie vix egra trahentes
Membra (datis celo dapibus) miſerata reduxit
Robur in antiquum vireſq; refudit in artus
Nec minus ingenti viciorum mole ſepultos
Infixoſq; luto et tot tellure iacentes
Corpore diuini luſtrauit numinis aura
Propterea totum ſurgentia templa per orbem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Illius immenſam laudem regniqꝫ perennis
Perpetuos faſces et fine carentia iura
In noſtrumqꝫ genus ſummam teſtantur amorem
Ipſa eſt aduerſis commune in rebus aſylum
Ante preces etiam nec dum obſecrata fauorem
Donat. et ad miſeros maternas explicat vlnas
Quid niuis eſtiue pluuias. quid menia. dicam
Littore piceno impenſis communibus orbis
Condita. et Adriaco tranſuecta cubicula ponto
Quid veſtuentinas edes. delubraqꝫ donis
Aucta peregrinis referam: ſiculiſqꝫ ſedentem
Littoribus deprani molem. quam maximus olim
Celicolum et legis cuſtos Albertus auitos
Aequauit patres, patriamqꝫ accepit olympo
Et cuſtodit eternum pietatis honorem
Perpetuos igitur merito ſoluemus honores
Conceptuſqꝫ die venient ad templa quotannis
Orgia et eterno Marie primordia ritu
Annus ardentes cultus reuocabit ad aras
Tum pius hibernum Chyron titana premebat
Cui comes in lucem nitidis argenteus alis
Ibat olor. pheboqꝫ ſuos cedebat honores
Quum fecunda ſibi conceptio ſemine mater
Diuinum illabi cepit ſentire fauorem
ET iam ſigniferum nouies luſtrauerat orbem
Lucida maturos ſoluens latonia partus
Conuenere nurus circumfuſeqꝫ iacenti
Mite puerperium matri. dextroqꝫ rogabant
Sidere vitales fetum prodire ſub auras
Letior eoos proles hyperionis ardens
Alipedes iungebat equos. poſtremaqꝫ ſancte
Eerigones iam regna legens vicina corone

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Sidera et alcidem geminos qui interiacet angues
Ad ſuperos nigro ſecum reuocabat ab orco
Portitor Helleus nitido cum Gorgonis ore
Stellate dux noctis erat cum piſtrice longo
Eridanus tractu claris lucebat in aſtris
Quum noua progenies felicibus edita ſatis
Phebeam primum lucem. mortaliaqꝫ oro
Uidit et humane tranſmiſſo limine vite
Decidit in patriam luctus regnumqꝫ laborum
Candida naſcentem mox vt videre puellam
Omnia iucundo fulſerunt ſidera celo
Arriſere poli ſummoqꝫ auditus ab axe
Concentus. proliqꝫ noue peana canorum
Argutumqꝫ melos diui cecinere. paternas
Uelarunt aulea domos. pendebat in illis
Longa patrum ſeries. primiqꝫ parentis origo
Et colubri deluſa dolis ſtringebat eburna
Poma manu virgo gladio paranymphus et igne
Exilio damnabat auos adolebat ad aras
Pinguia ſacro puer flamma ſtridenti. ſupinos
Tollebat vultus et numina ſancta colebat
Annoſiqꝫ ſenes ſtabant cum prole columnas
Unam perpetui de marmore roboris vnam
Fictilibus muris plaſtes formabat. equarum
Flammarumqꝫ minas contra quia nouerat olim
Uentura excidio terre. neptunia regna
Uulcaniqꝫ graues ęſtus. puerile ſecutus
Obſequium ſenior. querne ſub tegmine frondis
Deplorabat auum cęco. quem fixerat arcu
Et faber incudem feriens et follibus actis
Aera coquens. ferrum varios conflabat in vſus
Sola mari in toto ſuper alta cacumina pupis

Nabat et imbriferę paſcebant equora nubes
Uitiſatorqꝫ pater miti deluſus hiacho
Monſtrabat nudum pueris ridentibus inguen
Primus hic vndoſum ſulcauit nauibus equor
Quamuis prima ratis credatur Jaſonis argo
Primus hic effoſa vitem ſupponere terra
Cepit et apricis mites de collibus vuas
Tollere. Dirceo licet hec ſit gloria Baccho
Ardua terrigene voluebant ſaxa gigantes
Conati molem ſuperis equare ſuperbam
Lanigeras Abraamus oues per littora paſcens
Sacra dabat ſaxoqꝫ gemens pudibunda ſecabat
Letior adducta medi remeabat ab orbe
Cum conſorte puer, cęliqꝫ ex arce pluebat
Sulphur, et ętheriis ardebant ignibus vrbes
Biſſeni patres longa cum ſtirpe nepotum
Pabulaqꝫ egypto ſeruans preſagus Joſeph
Frigida defuncti referebant oſſa parentis
Regna nouis fugiens longe perterrita monſtris
Trans mare purpureū nyli ducebat ab oris
Dux animo vultuqꝫ pius magno agmine longum
Uulgus et erecti dirimebant equora fluctus
Jpſe dabat ſacros ritus. arcamqꝫ locabat
Legiferam. lateqꝫ Arabum deſerta peragrans
Juſqꝫ ferens populo ſterili de marmore dulces
Eliciebat aquas. optatos arida fontes
Abſorbebat humus, fugienſqꝫ in gramina flumen
Jbat et obliquo lambebat ſaxa recurſu
Culmina pancheos tollebant ardua montes
Thuriferiſqꝫ iugis herentia nubila ſupra
Jgne deus fumoqꝫ latens in vertice ſummo
Scribebat legis duplici noua federa ſaxo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Liber primus.

Inuiſam ſuperis gentem ſemenqꝫ ſuperbum
Concaua terribili tellus ſorbebat hiatu
Clamabatqꝫ ruens iam ſemiſepultus Abiron
Impia ſublimes vitulos ſtatuamqꝫ bicornem
Turba deum mentita manus tollebat et ore
Strennuus indigenas populos abigebat Jeſus
Parta ſuis equo permenſus limite regna
Inde ſenatorum turbam regeſqꝫ togatos
Atqꝫ ſacerdotum ſeriem. partoſqꝫ triumphos
Bellaqꝫ et ętherio ſurgentia templa tonanti
Et docti Salomonis opes Roboamqꝫ ſuperbum
Palladia textor filis intexerat arte
Ezechie illuſtres morbos ſolemqꝫ reuerſum
Et phaetonteos verſis temonibus axes
Ferre ſuos retro curſus iterumqꝫ relabi
Oſtentabat opus longeua in ſecula ductum
Hinc Eleazarus diuina volumina regi
Tradebat phario. ſenibus diſtincta magiſtris
Tecta voluptates varias. diuerſaqꝫ tempe
Multipliceſqꝫ auium plumas. et carmen habebant
Captiuam totiens gentem nunc ire tyrannis
Seruitum aſſyrijs. iuga nunc egiptia ferre
Clauſaqꝫ trans altos hominum tot millia montes
Et templi euerſas Solimeqꝫ reſurgere moles
Pendula monſtrabant picto velamina textu
Quinqꝫ triumphales currus. et prelia fratrum
Diuiſum populo regnum poſtrema tenebat
Pars operis tanti. circum viuentia ſemper
Brachia tortilibus ramis fundebat achantus
Prima coronarunt redolentibus atria ſertis
Graminibuſqꝫ fores ⁊ limina ſumma virebant
Perqꝫ vias famule ramos ſparſere comantes

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Parthenices Mariane

Leta dies egit feſtos vicinia paſſim
Tota puellari reſonarunt compita cantu
Ornabat roſeo ridens cunabula vultu
Dulciaqꝫ attollens in matrem lumina virgo
Quum traheret dulces lactanti a pectore ſuccos
Stringere complexu natam ferre oſcula fronti
Non erat auſa parens, nec enim mortalis, in illa
Humanus ve decor Sed erat celeſtis imago
Aethereaſqꝫ vigor flammas et ſydera vincens
Mira ſupercilij grauitas ponduſqꝫ venuſtę
Frontis, et eximia fulgentes indole vultus
Suſpenſas hominum mentes atqꝫ ora videntum
Per longas immota moras retinere ſolebant
Non infeſta fuit luctu non ebria ſomno
Sed vigilans riſuqꝫ genas ornata modeſto
Nunc matri arridebat ouans nunc paruula tendens
Brachia vicino miſcebat dulcia patri
Murmura, dixiſſes ſtudio geſtire loquendi
Temporis innocui nondum diſceſſerat ętas
Plenaqꝫ iam docili formabat verba palato
MOs erat ãtiquis longum ſeruatus in ęuum
Aede puellares annos includere ſacra
Aetatemqꝫ deo teneram, primumqꝫ dicare
Uirgine florem vitę, et generare pudoris
Ingenui curam, ſanctoſqꝫ inducere mores
Mox vbi veſtitum prima lanugine tempus
Uenerat in thalamos ibant hymeneaqꝫ tecta
Coniunctęqꝫ viris proli indulgere ſolebant
Propterea legum memores et moris auiti
Uenturi ſolymam trina cum prole parentes
Deſeruere ſolum galileaqꝫ Nazareth arua
Floribus in textis et odoro gramine cinxit

Uirginis ora parens ſtellatę lumina frontis
Herebant coelo, teneroqꝫ in pectore clauſum
Numen erat, niueo tunicę talaris amictu
Albebant humeri, quam circumtextus oliuę
Laureus ambibat torques ad colla per imas
In ſtrophium flexis palma ibat frondibus oras
Matris opus, molliqꝫ ſinus variauerat auro
Uentum erat ad magni templum ſublime tonantis
Quo, ducunt ter quinqꝫ gradus de marmore viuo
Etiam porrectis curuabat prona lacertis
Serua manus ſummum ad limen latura puellam
Quum mox virgineo conceptum pectore numen
Affuit, et retrahens promptę ſinuata miniſtrę
Brachia debilibus plantis, animoqꝫ vigorem
Addidit, et ſupra ętatem fiducia creuit
Protulit audaces ſublata cyclade paſſus
In ſublime volans virgo turbamqꝫ relinquens
Sicut vbi multę volitant ad littora puppes
Ocyus illa ſubit portum que mole minori
Labitur et melius velis et remige fertur
Uertice iam ſummo magni penes atria templi
Stabat vbi aſcenſu feſſos ſolata parentes
Riſit, et ęternum curuato poplite numen
Cum nuribus venerata pijs in clauſtra receſſit
Uirgineę ſecreta domus fleuere parentes
Cognatęqꝫ nurus gemitumqꝫ dedere miniſtrę
Quando e conſpectu vultus abitura nitentes
Uertit, et induxit ſublatam in tecta ſacerdos
TRes vna comites habitāt Eros, Elpora Piſtis
Sidereus frōti quibus eſt nitor, aurea primę
Ueſtis et ardenti pictum face pectus et igne
Aſt aliam coeli vultus imitata ſerenos

Lena tegit, q̄ꝫ corda manus intexta ſupinę
Tollentes ſparſim variant toga piſtios artus
Candida et argenti niueo ſplendore coruſcans
Nocturneqꝫ fugans vmbras caliginis ambit
Multa ſinus et colla virens ornabit iaſpis
Quę nigros abigit lemures vanumqꝫ timorem
Prima patris ſummi ſtirps immortalis et euum
Non metuens, annis alię longaqꝫ ſenecta
Interitum paſſurę olim quoqꝫ cardine fixo
Per ſua ceſſabit veſtigia currere mundus
Parthenices iſtę venturę limina nymphę
Quattuor egregias ſecum duxere ſorores
Pulchram Metrioten phrenandreamqꝫ potentem
Viribus atqꝫ graui lites componere doctam
Voce dicaſpoliam, memoriqꝫ futura videntem
Mente prometheam ſummo genus ęthere miſſum
Alta Panomphei ſubeuntes tecta tonantis
Ad Marię thalamos famulam miſerere Siopen
Quę pregreſſa citos vt mouit ad hoſtia paſſus
Clauſaqꝫ pertenues vigilare cubicula rimas
Vidit heras nutu vocat, ingreſſumqꝫ miniſtrat
Iam nocturna quies operas manuumqꝫ labores
Clauſerat et mollis per opaca cubilia ſomnus
Miſerat extinctis pallentes ignibus vmbras
Ipſa diem tepide reparabat lumine teſte
Primeuamqꝫ patrum geneſim, mundiqꝫ recentis
Et noua monſtriferę repetens miracula virgę
Noctis in occiduam prono iam vertice Calpen
Inſomnes taciti ducebat temporis horas
Oſcula poſt et prima date iam verba ſalutis
Amplexuſqꝫ pios genus antiquamqꝫ ſuorum
Progeniem et ſtudijs quibus oblectentur et arte

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Et varios mores diuerſaqꝫ nomina gentis
Ut docuere ſuę noſtri vigilantius oris
Effigiem dixere alto ſub pectore ſerua
Nam quędam hoſtiles noſtris ſub vultibus vmbrę
Humanas ambire ſolent et fallere mentes
Dumqꝫ ita multiplices dant accipiuntqꝫ loquelas
Clara per Aeoos fluctus aurora rubebat
Flammaqꝫ ſurgebat niueis argentea bigis
Luciferi gelidos ſpargens in gramina rores
Et cupiens prolem dulceſqꝫ reuiſere nidos
Garrula ſub lucem modulos iterabat hirundo
TUm pater omĩpotens ita compellare coeuos
Aggreſſus comites, regni quib⁹ vna poteſtas
Quos rerum par crura tenet, nam omnia rebus
Plura tribus, tamen vna ſubeſt eſſentia ſimplex
Numina quę ęterno mecum regnatis olympo
Et quibus vnus honos, eademqꝫ potentia mecum
Principio informem grandi quum corpore maſſam
Fecimus, et celum in latos ſinuauimus orbes
Scitis vt a nobis animos et lumia vertens
Inqꝫ ſuum conuerſa decus propriumqꝫ nitorem
Contemplata graui ſub pallida tartara caſu
Spitituum pars magna ruit quã ſulfuris ardor
Sub nigris ſpecubus tenet, eternumqꝫ tenebit
Nec duz Phoebus erat nec claro lucifer ore
Ante diem ſurgens primo rutilabat ab ortu
Nondum mare rubens pulchros aurora colores
Induerat, nec luna ſuos accenderat ignes
Cum modo facta cohors turpem meditata rapinam
Imperium noſtri ſperare audebat olympi
Propterea immenſum ſcelus indelebilis error
Aeternum durat nec enim mutabilis illa eſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Nature ſortita genus, quo lapſa receſſit
Fixa manet, quod mente ſemel complexa recepit
Inconcuſſa tenet ſemper. nec amata relinquit
At neq; nos illi vota ad meliora fauemus
Tunc hominem. meminiſtis enim. qui flectere ſeſe
Poſſet et a nobis animo verti. atq; reuerti
Condidimus magni quo damna rependere caſus
Fas foret et vacui complere ſedilia celi
Et iam magna cohors hominum (quibus ętheris arcem
Annuimus) meret longas perteſa latebras
Exilijq; rogat finem. ſed debita primo
Pęna vetat ſceleri, vocat hinc amor inde reclamant
Juſticie leges. negat hec petit ille fauorem
Judicium veros decet ⁊ clementia reges
Sed neq; mortali poterit ſata ſanguine proles
Juſticie placare minas et ſoluere nodos
Adde. ꝙ a vanis terra eſt reuocanda deorum
Cultibus. atq; deo iam ſeruitura triformi
Non opus humanis tractandum viribus iſtud
Hoc opis eſt tantum noſtre. qui condidit orbem
Liberet artificem (qui fundamenta locauit)
Inſtaurare domum decet et ſarcire ruinam
Nate mei ſpeculum vultus et mentis imago
Ars mea nate precor terras inuiſſe iacentes
Atq; tuis onus hoc humeris hanc ſuſcipe curam
Illa puellares inter pulcherrima turbas
Que nobis totienſq; manus totienſq; ſupinam
Attollit frontem. et tota ſuſpiria nocte
Ingeminat vigilans terrenis libera curis
Orta tibi eſt, illam non aſpernabere matrem
Poſt (vbi tempus erit) lateri contermina noſtro
Fiet, et ingentes mundi tractabit habenas

Cernis vbi modico ſurgunt capitolia ſaxo
Templa Jouis falſi. mediam qua diuidit vrbem
Tybris et Etruſcos cum voluit in equora fontes
Jlla tui ſedes regni cum pulſa deorum
Turba tibi veteres aras et templa relinquet
Te lybies aſieqꝫ colent latiſſima regna
Europe magis arua tamen. tibi Roma latine
Gentis apex phębumqꝫ videns hiſpana cadentem
Doris. et algentem regio. que ſuſtinet arcton
Seruiet. atqꝫ nouo tellus luſtrabitur imbre
Tunc tua cum proprijs iungent inſignia reges
Et crux aerias ſignabit purpura turres
Me magis aſſyrie gentes. indiqꝫ arabeſqꝫ
Atqꝫ paleſtine populi nouere. ſed olim
Forſitan et noſtro letabitur aphrica nexu
Templa que ſpiritui ponet celeberrima ſancto
Talibus omnipotens nato mandata ferebat
Nota ſalutifere placuit ſententia proli
Nam quia mens eadem tribus eſt. eademqꝫ voluntas
Semper idem ſentire omnis et amare neceſſe eſt
Eſt locus ęmonie macedumqꝫ propinquior aruis
Orchomenum dixere tenet modo wandala pubes
Jllic perſpicuo vitrei ſub gurgite fontes
(Ut perhibent olim dum dorica regna manebant)
Tres Charites habuere domos dulcemqꝫ receſſum
Hę ſimul aſſumptis iuga que Piplea colebant
Mnemoſyne natis primos liquere penates
Ornateqꝫ comas hederis et virgine lauro
Aſſyrios petiere lares. Jordanis ad amnem
(Qui miſſus libano cyprium feſtinat in equor)
Ut venere vadis lauere nitentibus omnes
Quicquid labis erat, venerandaqꝫ limina ſanctę

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Parthenices Marianę.

Parthenices ingreſſa cohors ad mutua primum
Oſcula. et ad dulces mox ſe vertere loquelas
Et tandem dextriſqꝫ datis. et federe facto
Perpetuas illi ſe iurauere ſodales
E quocunqꝫ iret comites dixere futuras
Jamqꝫ vigil primam virgo preceperat artem
Atqꝫ coloratas voces linguęqꝫ nitorem
Menſurę numeriqꝫ modos celiqꝫ meatus
Et quas Luna vias et quas obſeruat Apollo
Et quos mercurius trahat et venus aurea gyros
Et varias celi vires et nomina norat
Nam dum plebs iudea deo parebat olympi
Sciuit iter. pueris etiam fuit agnitus ether
Aſſiduis veterum ſtudijs. oracula diuum
Peruigiliqꝫ legens cura. Moſemqꝫ piumqꝫ
Eſaiam. meſtiſqꝫ virum. qui verſibus vrbem
Plorat. ab ingenio curas a lumine ſomnos
Sedula pellebat. paruo ſua vota ſacello
Supplicibus palmis narrabat et ore ſupino
Ocia nulla die carpens nulla ocia nocte
Cura cibi. ſomniqꝫ breuis. que paſceret artus
Pauperibus menſis genium fraudabat et ora
Eſt caſtigato tollerans ieiunia ventre
Carmina diſcebat, ſanctiqꝫ poemata regis
Qui tetricis olim fidibus cantabat ad aras
Sacraqꝫ fatidico pſallebat ad orgia cantu
Quicquid habent ſacrę diuina volumina legis
Quicquid ineſt Arabum libris luſtrarat, et omneis
Graiorum annales, Romanorumqꝫ triumphos
Et quantum Latij fudiſſent arma cruoris
Punica, quot bellis rubuit naualibus ęquor
Qui Troiam petiere duces, quo milite Perſas

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Rex Macedum Parthoſqꝫ truces ſuparit et Indos
Monſtra quot Alcides domuit, quo remige Cretaꝫ
Dędalus ad gelidas fugiens annauerit arctos.
Et quibus ad iutus pennis equus aliger auras
Preſſerit et dulcem plantis excuſſerit vndam
Hippolyti caſtos et Bellerophontis amores
Illuſtres Helenę raptus et Phyllidis ignes
Biblidaqꝫ inceſtam curas et vulnera Thyſbes
Tarpeięqꝫ dolos et gratam Phorcida Glauco
Pomaqꝫ Cydippes Orithyamqꝫ furenti
Sublatam borea Clymenen et Belides auſas
Cede maritales thalamos implete piumqꝫ
Pectus Hypermeſtre, verſaſqꝫ in ſęua virorum
Funera Lemniades, Hellen Cinareqꝫ puellam
Tres quoqꝫ Sirenes et Amazones, Oedipodeqꝫ
Fata domus norat nymphaſqꝫ heroides omneis
Quicquid in his tumidum, quicquid crudele procaxqꝫ
Et quęcunqꝫ pios non atteſtantia mores
Offendit damnabat, apes imitata legendo
Nunc lenam pingebat acu nunc penſa trahebat
Serica et immiſſis per licia pendula filis
Uela ſacerdotum ſacros texebat in vſus
Terrenum nihil ore ſonans incluſa, latenſqꝫ
Plena deo pectus, toti gratiſſima coelo
Non robuſta nimis teneros neqꝫ debiles artus
Incolumis morboqꝫ carens non mole ſepulti
Corporea ſenſus, crines caput ora ſinuſqꝫ
Brachia colla manus poſtremaqꝫ membra ligarat
Sollerti compage deus, promptiſſima menti
Ingenioqꝫ acies atqꝫ inſuperabile robur
Neruoſeqꝫ animo vires ſemperqꝫ voluntas
Iuſticię rectiqꝫ memor moderamine certo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Diſcordes anime motus luxumqꝫ domabat
Qualis purpurea radians carbunculus ore
Obſcuros inter lapides gemmaſqꝫ minores
Splendet hareno ſo qua tingitur India gange
Qualia ſilueſtres inter pineta miricas
Quę tollunt ſublime caput ramoſqꝫ comantes
Frondifer ęmonias vbi Pelion aſpicit vrbes
Uel qua parrhaſij ſurgunt iuga ſumma Licei
Parthenice mea talis erat. iam grandior euo
Jam ſocianda viro lucine quoqꝫ apta labori
Uirgineos inter cętus comiteſqꝫ puellas
FEſta dies aderat Solymi. qua diuite menſa
Pinguia ſub viridi celebrant conuiuia fronde
Antique memores vite. quum immite ſuperbi
Jmperium regis patres fugere per altos
Jncolumes fluctus arabum deſerta peragrans
Subſidio populus menſam ponebat et vmbras
Frondibus obductis texebat et arbore ceſa
Poſteritas igitur caſus imitata parentum
Sub ramis cenare ſolet cum ſeptima luna
Jmperat. et lampas claudit phebea coronam
Tunc igitur Solymas arces. charamqꝫ reuiſens
Progeniem mater ſic eſt affata puellam
Nata mea quondam Suauiſſima pondera ventri
Dulce patris ſummi domum mea ſumma voluptas
Poſtquam parua lares noſtros et limina nota.
Liquiſti. nunquam ne tuę te cura parentis
Ulla ne te patrie mouit pietatis imago
Optaſti ne ſinus noſtros intrare. ſemenqꝫ
Cernere. quem longeua grauant iam membra parentem
Debilitat vires. ſenſus obtundit amorem
Diluit. et nobis affert obliuia tempus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Ipſe pater ſacra poſtquam te clauſimus ęde
Quottidie menſes digitis percurrit et annos
Nec duo luſtra putat duo ſecula. ſuſtinet egre
Tam longe tormenta more. iam vidimus inquit
Aequeuas Marie thalamos intraſſe puellas
Aſpice. quam firmo ſurgat iam ſtipite laurus
Natali defixa die. iam brachia baccis
Veſtit et ingentem ramis iam porrigit vmbram
Sic ait et caderet paucis in fata diebus
Ni te forte ſuos paruum poſt tempus ituram
Credit in amplexus. dudum tibi multa parauit
Xenia. tu noſtre requies. tu ſola ſenecte
Gloria tu feſſe producere tempora vite
Tu truncare potes. nec opum nos amplius ardor
Sollicitat. nec ſpes tangit reſolubilis eui
Sola places curaſq; leuas tu ſola ſeniles
Sicut in occidui magnes ad ſyderis aſtrum
Vertit et arctoo nunquam diſcedit ab axe
Sic ſolet et natos amor inclinare parentis
Hoc natura iugum peperit. placidaq; ligauit
Compede non fertur ſuperos Vulcanus in orbes
Mole pari. non ſaxa ruunt ex aere tantis
Viribus ipſe ſuos ſol deſeret ante meatus
Et fluxere altero ceſſabunt equora curſu
Quam te nata patris quam te mea cura relinquat
Ut pario ſculpti durant in marmore vultus
Nec metuunt pluuias hyemes boreamq; niuoſum
Sic penetrans arcana animis precordia noſtris
Heret et in nobis ſemper tua viuit imago
Sermonem tu luce paris tu ſomnia nocte
Ah quotiens dum cura mihi eſt clamare miniſtram
In mea dulce tuum nomen ſeſe ingerit ora

Ah quotiens feſta redeunt vbi gaudia luce
Lȩtaq; per pingues reſonant conuiuia menſas
Te memoro, votis omnes te ardentibus optant
Et quia ſolus abeſt tuus hic mea viſcera vultus
Vileſcit mihi quicquid adeſt. non excitat aures
Tibia non triſtem mulcent obſonia linguam
Ulla nec infirmos capiunt ſolacia ſenſus
Jucundum ſine te nihil eſt. et viuimus in te
Noſtra nec in nobis vita eſt. que ſuſtinet artus
Aura tuos nobis animam ſenſumq; miniſtrat
Et vite ſumus vmbra tue. pia cura parentum
Incipiat (quando amborum ſic poſtulat ȩtas
Jam ſenio curuata graui) te nata mouere
Dic tua delecte tam longa abſentia frontis
In quod me gemitus in quot ſuſpiria mittit
Unica tu ſoboles generis ſpes vnica noſtri
Debetur tibi tota domus. tibi ſeruiet vni
Et pecus. et culte felicia iugera villȩ,
Sic noſtras partimur opes. pars optima templo
Altera ſors inopi ſeruit pars tertia nobis
Tu quoſcumq; voles illas mutabit in vſus
Sit tamen et vita tecum. que militet omni
Cura dei. qui nec falli nec fallere nouit
Magna deo cura eſt hominum qui numina curant
Ipſe maritales (poſt primi exordia mundi)
Inſtituit tedas, eterna q; federa Sancti
Connubij, quo poſt veterum defuncta parentum
Corpora ſint qui ſacra ferant. qui numina norint
Quiq; ad diuinos gignant noua pignora cultus
Sic pietas eterna manet renouataq; proles
Accipit a patribus doceat: quod et ipſa nepotes
Duratura deus quedam ſemperq; futura

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Condidit. hec ex ſe gigni prolemqꝫ creare
Nil opus eſt. nec ſol ſolem. nec ſidera ſidus
Seminat aſt quedam fato ſubiecta neciqꝫ
Protylit. hec ſeſe generant. eademqꝫ manere
Cum nequeant in prole manent Simulacra parentum
Sunt nati. penes hoc opus eſt ſic cura nepotum
Sic proles ex prole fluit ceu lubricus annum
Annus agit. menſis de menſe renaſcitur. horam
Hora refert abiens. et ab arbore pullulat arbor
Sic dauida pater tulit Ezechiaſqꝫ Manaſſem
Sic Eſromus Aram genuit Salmona Naaſſon
Et quia maiores ętas tua venit ad annos
Nam tibi (ni fallor) bis ſeptima voluitur eſtas
Propterea natoſqꝫ viro nobiſqꝫ nepotes
Cultoreſqꝫ deo debes. ſatis ꝯde morata es
Nata redi. noſtreqꝫ libens ſuccurre ſenecte
Vocibus his virgo in fletus prorupit. et ibant
Per roſeos vultus lachrymę. quas chara legebat
Admoto ſiccans oculos velamine mater
Dedidicit fletum et preſſis ſingultibus orſa eſt
¶ Chara parens tantum materni flumen amoris
Quod lachrymis. gemituqꝫ tumet. quod plenus acerbis
Significat curis et ſollicitudine ſermo
Que non corda domet vel ferrea. lumina que non
Miſerit in fletus. tepidoqꝫ impleuerit imbre
Hec tua tanta parens pietas mea viſcera dudum
Stringit et accenſam mouet ad ſuſpiria mentem
Si ſineret quo inclinat amor veſtigia ferre
Nec tot opus lachrymis nec tot ſingultibus eſſet
Nam animus totis vota in tua viribus iret
Nec fuit a teneris quicquam mihi dulcius annis
Quam caram gerere et votis parere parentum

Sed celeſte meum tulit in contraria pectus
Numen.et impatiens ſtudijs ingentibus ardor
Sollicitat.cogorq; nouo parere furori
In noua cepta meos ſenſus imaſq; medullas
Impulit ethereus genitor.magis ardua nobis
Et melior tentanda via eſt, deus ire per altum
Suadet iter.ꝙ ſi eſt vobis aliena voluntas
Curaq; non eadem.veniam diuina ſequenti
Iuſſa date.et quo fert celum conuertite mentem
Me mea virginitas.impollutiq; pudoris
Immortalis amor gratam fecere tonanti
Ille meo amplexu fruitur ſemperq; virentis
Flore pudicicie. Thalamum fortaſſe ſubire
Atq; maritales potero coniungere tedas
Non poterit maculare meum venus vlla cubile
Virgineumq; decus.cuſtodi et ipſe pudorem
Qui dedit hec mihi vota pater.caſtiq; nitorem
Corporis.et mentem nullum mihi polluet euum
Hec eadem ſanctos mouit ſententia vates
Et magnos habet auctores.temeraria forſan
Dicerer et proprie male conſuluiſſe saluti
Auſa per ignotos calles ſi prima fuiſſem
Vadere.et ambiguis ſolam me credere ventis
Rumpereq; audaci nondum vada cognita greſſu
Clara per hos magnus liquet veſtigia calles
Elias Eliadeſq; viri gratiſſima celo
Progenies viſura ſuo de ſemine diuos
Sic ſtat et immotum tenet hec ſententia pectus
Tu genitrix patiare viro et ſolare parentem
Longeuum.cure ſeſe ſciat eſſe tonanti
Ipſe aderit.ſenioq; graues ſolabitur annos
Sic virgo.et matrem lachrymantem amplexa receſſit

HIc marie natale ſolum ſedemq; paternam
Et genus antiquum paucis memorate puelle
Caſtalides. etenim memori vos omnia mente
Tempora. vos terre tractus. pelagiq; tenetis
Et vos parthenice comites famuleq; fuiſtis
Eſt arabes inter cadmeaq; ſidonis arua
Palmiferamq; Pharon lybicis que iungitur oris
Et mare quod lato fęcundam gurgite Cyprum
Alluit. aſſyrij pars non ignobilis agri
Terra ferax belloq; potens atq; inclita cultu
Unius iudea dei. clara oppida claras
Suſpicit apricis poſitas in collibus vrbes
Aſcalon hic. et Gaza potens ęraria quondam
Perſidis antique, magna ſedet ędita mole
Fulta ſupercilio preruptiq; aggere montis
Hic vetus Andromade vincla inſignis Joppe
Antiqua prior illuuie. ſummo ardua colle
Regia tecta ſion. et pulchram ſuſtinet arcem
Imperij caput. et ſolymi moderamina regni
Illic ſolemnes aras dauitica proles
Altaq; candenti poſuit de marmore templa
Illuc ex omni turbe regione ſolebant
Dona deo et prime frugis portare maniplos
Illic triticee Cereris domus inclyta chriſto
Conſcia naſcenti montanaq; Nazareth. ambe
Illuſtrem tenuere locum. genus iſta paternum
Altera maternum marię dedit. iſta tonantis
Conceptu felix, ortu felicior illa
De patria ſat is hec poſthac de ſanguine dicam
Iſmerie ſoror Anna fuit. regalis origo
Et ſoboles magni veniens Dauidis ab alto
Sanguine. Zacharię coniunx ſata ſemine primo

Tres triplici partu marias.tribus Anna maritis
Progenuit ſanctum et ſummo genus ethere dignum
Prima deo ſacros partus dedit altera natos
Quattuor Alpheo Judam Symona Jacobum
Et qui iuſticie clarum cognomen habebat
Tercia de natis tibi quos Zebedee duobus
Reddidit ad calpen vnum tranſmiſit et vnus
(Si populi preſtanda fides rumoribus vlla eſt)
Viuus amazonijs Epheſi ſepelitur in agris
Sicqꝫ duos inter ſtuduit concludere natos
Regnantem latio chriſtum Romeqꝫ tenentem
Imperium.leuam tellus aſiatica dextram
Gens hiſpana tenet.regnum inter vtramqꝫ latinum

¶Parthenice Liber Secundus

Anxia reſponſo genitrix in tecta redibat
Multa mouens animo,nec eniꝫ ſententia nate
Viſa ſatis legis,priſciqꝫ accommoda patrum
Ritibus,in vacuos etenim partuqꝫ carentes
Expertesqꝫ thoros ſobolis ſuperosqꝫ deumqꝫ
Iraſci tunc fama fuit,dirumqꝫ minari
Supplicium in ſteriles vteros,multo ante maritum
Non aliam ob cauſam paſſum conuitia norat
Summotumqꝫ procul templo,ſpectantibus ipſis
Ciuibus et triſtem caſum miſerantibus vltro
Nanqꝫ vir ardentes votum poſiturus ad aras
Ante habitam prolem,dum ſe in ſecreta tuliſſet
Templa,ſacerdotum ſtrepitu diſcedere ſacro
Ex adyto iuſſus fuerat turpemqꝫ repulſam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Paſſus. et hoc patriam fugiens ob dedecus orbem
Rus coluit pluresq; latens inglorius annos
Duxerat in luctu triſtem ſine coniuge vitam
Sicut vbi amiſſo thalami conſorte per agros
Sola volat turtur nitidis neq; potat in vndis
Nec comitis priſci triſtetur imagine viſa
Nec vidi poſt hac fertur conſidere trunco
Sed miſeram diuina ſenis clementia ſortem
Proſpiciens, Anneq; preces et dona gementis
Miſit olympiaca celerem de ſede miniſtrum
Qui dedit hec mandata viro. tua tecta reuiſe
Conſortem ſolare ęgram meſtoſq; penates
Anna tibi letos partus. prolemq; datura eſt
Femineam magno ſancte dabis omine nate
Fatidicum ſacrumq; maris de ſidere nomen
Et mariam dices Anne mandata miniſter
Attulit hec eadem mirantiq; inſuper addit
Hos monitus limen note pete concita porte
Qua tibi rus itur ſacris hic mane peractis
Obuius occurret coniunx. greſſu illa citato
Venit ad vrbane, que dicitur aurea porte
Limen. ⁊ offendit redeuntem rure maritum
Illic ſuſcepti hoſpitio comminis amici
Amplexu. longiſq; vna ſermonibus illam
Conſumpſere diem. et certi de prole futura
Mane ſuos petiere lares. gauiſa reuerſum
Tota domus largo dominum ſuſcepit honore
Hec igitur męſto voluens ſub pectore mater
Aegra fatigabat tacitis pręcordia curis
Et gradiens tali ſecum ſermone locuta eſt
O Cure. o vani pro poſteritate labores
O doloro pietas infortunata parentum

O ſtudium infoelix, vbi res et tempus: et ipſa
Uiſcera, et exhauſtas in ſollicitudine mentes
Triuimus, vt canis caput aſperſere dolores
Linquimur immemores demens incuria natos
Separat a nobis, meritorum oblita propago
Non ęquat curas, et non reſpondet amori
Sed quid te fruſtra miſeram coquis Anna, quod ipſi
Fecimus, hoc patimur, patres vt amauimus ipſi
Sic noſtrum nos ſemen amat, teramur eodem
Judicio, ſic fata ferunt, ſuſpiria perdis
Iſte modus rerum mundi productus ab ortu
Tranſmeat ad gentem per ſecula noſtra futuram
Singultire potes, turgentia lumina fletu
Exhaurire licet, ſed ferrea fata mouere
Non potes, aerij pellant ſine carbaſa venti
Quod dederit fortuna libens amplectere littus
Forſitan vtilius quam tu tibi conſulet aura
Conqueſtum Dauida diu, pueroq; iacenti
Produci petijſſe dies auertere mortem
Non valuiſſe ferunt, audit deus omnia, pręſtat
Optima mortales audent orare, quod optant
Opprime ſucceſſum ſtudijs melioribus ignem
Nec ſine ſupremas animi dolor occupet arces
Talibus (vt fama eſt) curis dementia quoſdam
Cepit, et in ſaltus atq; in deſerta ferarum
Luſtra tulit, pater Aiacem narrare ſolebat
Inſanum mactaſſe pecus dum quereret hoſtem
Et furias idem memini recitabat Oreſtis
Quem comes ad ſcythicę vexit delubra Dianę
Magna quidem cerdo quotiens pugnatur in agris
Aduerſeq; volant acies in prelia ſurgit
Tempeſtas, ſed mens etiam cum nocte dieq;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Sollicitis agitur ſtimulis in pectore magnos
Extollunt ſtrepitus et grandi corda pauore
Concutit, et recte tetrici dixere parentes
Quattuor aduerſis miſcentur, vt ęquora ventis
Eoo zephyro libyco gelidoqꝫ aquilone
Sic totidem noſtras ingenti turbine mentes
Subuerti furijs pectuſqꝫ in prelia mitti
Spes leuat arrectus metus alto a vertice fluctus
Deijcit, hinc animum pulſat furibunda voluptas
Inde dolor fluctus ceu fracti fluctibus altum
Clamorem ingeminat piceis abſcondita nymbis
Nec radios fundit ratio nec vela gubernat.
Fœlicem quicunqꝫ iſtis a ſyrtibus altam
Viſuri pacem loca ſunt in tuta recepti
Nam neqꝫ mens vllam ſecus eſt habitura quietem
Nec letos ſenſura dies nec dulcia ſecla
Propterea quid te miſeram coquis Anna, dolores
Et triſtem dediſce metum, natura repugnat
Moribus his monſtrare viq compendia poſſunt
Languentes, gelidiqꝫ ſenes, ac ſcandere montez
Sole ſub ardenti viridis male ſuſtinet ętas
De virtute loqui minimum, virtutibus vti
Hoc Sampſonis opus, tamen aſſuetudinę longa
Aſſiduiqꝫ operis tractu formatur et in ſe
Virtutem natura trahit, preludia multa
Egregias artes pariunt in pace, togaqꝫ
Bella diu miles diſcit mox obuiat hoſti
Impiger, et firmum parat ad certamina pectus
Sepius a placitis mens eſt arcenda diuqꝫ
Seruitio duranda graui, nam prona ſequaxqꝫ
In peiora ruit niſi lora retraxerit vſus
Aſt vbi iam legis patiens aſſuetaqꝫ vinclis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Seſſori parere poteſt quo iuſſerit ibit
Tunc vbi tempus erit caſu cum triſtis acerbo
Sors aderit, fert ęquales rationes habenas
Ante negat velut indomita ceruice iuuencus
Aut velocis equi ſoboles animoſa priuſquam
Impoſito ſcierit greſſum glomerare magiſtro
Ars vbi poſſeſſam mentem complexa ſubegit
Quo virtus quo ſancta vocant oracula vertet
Nam neqꝫ tunc labor eſt duros tolerare labores
Quid ſi nata virum refugit? ſi nulla nepotum
Poſteritas? quid noſtra iuuant poſt fata nepotes
Juſticiam coluiſſe ſat eſt, nullius egebis
Subſidio, defuncta pios ſi vixeris annos
Sepius innatis ſeuum pater educat hoſtem
Cunqꝫ ſuo ignorans interfectore iocatur
Sepe ſibi lachrymas (ſpirant dum gaudia) matres.
Atqꝫ ſuę paſcunt ventura opprobria genti
Propterea vanos hominum noua fabula mores
Exprimit, hoc pelagus Galilea quod alluit arua
Extimuiſſe ferunt, olim cum vidit in orbes
Nubila conuolui, volitare per aera montes
Credidit, at poſtquam largus de nubibus imber
Depulit vnde prius damnum, interitumqꝫ timebat
Incrementa tulit, fuſa procul ęquoris vnda
Fallitur in dubijs hominum ſolertia rebus
Corda nec euentus capiunt humana futuros
Id quoqꝫ non nunquam mente ſolatur amaras
Quod durare nihil patitur fortuna viceſqꝫ
Mobilis alternat, ventoqꝫ ſimillima proram
Nunc premit a puppi placida modo murmurat aura
Forſan et hos luctus minus importuna ſequentur
Tempora foelices iterum deus aſſeret annos

Talia voluenti parue iam Nazareth arces
Apparent nigro rutilans ſurgebat ab ortu
Veſper: et ingenti phebuz dimiſerat vmbra
Carmeli ſublimis apex. in menia mater
Nazareth. ⁊ feſſis intrat ſua limina plantis
Vt pater accepit chare noua nuncia nate
In merore diu iacuit. curiſqꝫ ſepultus
Impexi capitis canos ſqualere ſitumqꝫ
Ducere. et a mento triſtem concreſcere barbam
Suſtinuit nec enim potuit cohibere querelas
Parcere nec lachrymis nec diſſimulare dolorem
Crebra diu meſtum traxit ſuſpiria pectus
Et iacuit ſeu truncus iners. et inutilis arbor
Frondibus amiſſis ſine terre fertilis imbre
Res tandem prolata palam peruenit ad ipſas
Sacrorum et templi doctas antiſtitis aures
Quem penes arbitrium nodos aperire latentes
Juris et obſcuros legum diſſoluere caſus
Ipſius imperijs altam conſcendit in arcem
Concilium. venere ſenes enigmata legum
Rimari ſoliti et dubijs reſponſa parati
Reddere iamqꝫ vltro multum. citroqꝫ locuti
Cum certi nihil afferrent. iamqꝫ humida noctis
Tempora ſuaderent ſacros dimittere patres
Querendum que ſit celi ſententia tandem
Communi ſanxere prece. et ſolemnia templo
Sacra dari et dubijs orari numina rebus
Atqꝫ ita ſedato res eſt certamine viſa
Judice digna deo. quando eſt non reddere magnum
Vota nefas. violare piam res impia legem
Interea ſumptis diuorum nuncius alis
Parthenicen adiens placidis ita vocibis infit

Parthenices Mariane

Nympha puellarum celo gratiſſima ſalue
Cuius apud ſuperos iampridem cognita virtus
Foret. et in noſtros creſcit ventura penates
Ne trepides. tua vota pater firmauit et auxit
Nulla tuum venus eſt vnquam viſura cubile
Virginitas eterna tibi conceſſa volente
Conſeſſu toto ſuperum. tibi gloria Veſte
Et triuie debetur honos. inuicta ſequentur
Virginei tua ſigna chori. quos (more diane)
Nunc pede nunc iaculo nunc exercebis et arcu
Urſula virginee dux et regina cohortis
Hoc explebit opus. tandemq; in ſidera magnum
Agmen aget celebrem referens ex orbe triumphum
Tethios occidue populi littuſq; Britannum
Et gelidi faciles pugnas gens accola Rheni
Dulciaq; arrecto cernent ſpectacula vultu
Laus igitur te magna manet. rude vulgus et ipſos
Iura ſacerdotes non intellecta fatigant
Et deus ingratas atra caligine mentes
Tardat. et in penam ſcelerum deludit inani
Corda metu. rident ſuperi ceu grandior euo
Securuſq; animi iuuenis ſi pectora quando
Infantum obſcure trepidant formidine noctis
Ipſe adero. nam veni huius certaminis ergo
Lex ea. que fieri matres et nubere cogit
Lata eſt. cum pauper veniens ad templa ſenatus
Paruaq; plebs humiles ſacrum ponebat ad aras
Poſtquam magna vrium creuit fortuna tribuſq;
Vix duodena ſolo capitur. ſeruare pudorem
Et thalamum neſcire fuit preſtantius. ergo
Eliadas erraſſe putant. iam ſecula poſtquam
Expertes veneris degunt biſquina propinquant

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Di populis exemplar erant ne crederet vllus
Eſſe nefas ſincerum eſſe et dediſcere tędas
Tu tamen es tradenda viro. qui frigidus annis
Atqꝫ tui conſors voti cuſtoſqꝫ pudoris
Non inuaſor erit. tacita nos arte monemus
Corda hominum non tot fingunt ſe Prothea quondam
Immutaſſe modis. nec tot variaſſe figuras
Quot formis animos hominum mutamus, aguntur
Quo minime credunt. ſed nos in vota vocamus
Officia. aſt alij tardant retinentqꝫ vocatos
Ut quando in leui ſtat ferrea lamina diſco
Si dextra magneta loces adamanta ſiniſtra
Quo veniat neſcit dubitatqꝫ vtrinqꝫ vocata
Cui faueat cuius magis hortamenta ſequatur
Tu vota ſecura omnem mihi deſere curam
Ibo et peruigili tractanda remetiar arte
Uix ea finierat cum fracta nube ſolutum eſt
Corpus. et in ventos aſſumpta receſſit imago
Tempora velatę tenſis ad ſydera palmis
Conuenere nurus, pueri trepidęqꝫ puellę
Rugoſiqꝫ ſenes tremulo pia murmura mento
Uoluere certabant ſuperoſqꝫ mouere precando
Canicie oſtenſa diuis et vertice nudo
Et tremulis circum lucentes ignibus aras
Sancta ſacerdotes, albaqꝫ in veſte miniſtri
Carmina et inſigni celebrabant orgia ritu
Tertia lux aderat poſtq̄ vulgata per omnem
Concilij concordis erat ſententia turbam
Iam labor orantes et diffidentia tardos
Reddiderant, ſegni frigebant pectora motu
Tum diuina preces mens quę non deſpicit ęquas
Ad ſummum ſecreta dedit reſponſa choragum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Sacrorum tenues fugit leuis ille per auras
Ingreſſuſqꝫ ſenis nocturna cubicula ſomnos
Abſtulit, et tali eſt aggreſſus voce pauentem
Sumere Thraicia virgas de fronde tribules
Quenqꝫ ſuam et ferri ſumptas in templa iubeto
Mane reuertantur, cuius frondere cacumen
Videris, illius domino coniunge puellam
Hęc ait, et motis abiens euanuit alis
Mane ſenex ſol ante iubar qꝫ tolleret vndis
Conuocat extemplo patres miſſoſqꝫ per vrbis
Compita, perqꝫ domos populum precone coegit
Confluxere omnes, campo plebs denſa parenti
Vix capitur, ſurdum ſpacioſa per atria murmur
Confuſumqꝫ ſonat, pede pes et pectore pectus
Virqꝫ viro premitur, ceu quum collecta theatro
Stabat Roma graues ſimul auditura Tragedos
Conuentu ſenior patrum ſtipante ſacerdos
Exijt, et tandem populo diuina ſilenti
Iuſſa aperit didicitqꝫ tribum, iuſſitqꝫ ſolutos
Connubio acciri, virgiſqꝫ in templa relatis
Vota preceſqꝫ iterant, magicis componere quidam
Philtra veneficijs, Circeaqꝫ carmina et herbis
Phaſidibus voluere nouas inducere frondes
Horum vnus vetitas artes edoctus vt almum
Intempeſta diem tacitis nox abſtulit vmbris
Solus in aerię turris faſtigia ſecum
Arma togaſqꝫ ferens ſacrauit manibus aram
Sub dio, teſtis nemo niſi ventus et aſtra
Nocturnaſqꝫ preces iterans preſcire volebat
Parthenices ne ſibi thalamum ſperare liceret
Ecce per aerios tractus magno agmine ab arcto
Spiritus obſcuris ad turrim annauigat alis

Qualis vbi veniens ad foeda cadauera vultur
Brachia precipiti iactat plumoſa volatu
Atqꝫ gradum ſiſtens nigro ſic incipit ore
Fare quid infernas nocturnis cantibus aures
Sollic itas, queſita dari reſponſa vetantur
Aetherię prohibent animę numenqꝫ triforme
Altius abſtruſum latet hac in virgine quiddam
Quod dici ſciriqꝫ nefas, ſententia noſtros
Circumfert anceps animos, ſortiſqꝫ futurę
Ambigui caſus multaqꝫ ambage latentes
Sicut eum modo ſol nubes modo nubila ſolem
Exuperant nunc letatur nunc meret arator
Spemqꝫ metumqꝫ inter dubius, ne diſcere tenta
Quę quoqꝫ doctorem fugiunt, communia quędam
Fabimur, addentes quę nec didiciſſe pigebit
Ne fruſtra videare deos in vota vocaſſe
Quandoquidem te non minimo dignamur amore
Nos inſpectores ſcelerum ſuinus orbe futuri
Ultores alio ſeu ſunt vincla dracones
Tartarus eſt carcer ſunt verbera frigus et ignes
Lux incerta diem ſpargit per nigra malignam
Tecta, ſonant late planctus plebem ordine terno
Diuidimus, primo purgati crimine circo
Penarum expertes degunt, ea tecta vetuſtas
Elyſium vocat hac vates et longa/parentum
Progenies demptis habitant ſtatione duobus
Hi partus ſpectare nouos dicuntur et arcem
Aetheream ſibi promittunt, finemqꝫ propinquam
Exilij muſſant, apud hos de virgine quadam
Plurimis, et multa tectus caligine ſermo
Uertitur, hic nec adhuc faciem videre tremendam
Regis olympiaci Sola hęc ⁊ maxima pena eſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Sedibus his quoſdam venturo numina ſeclo
Sufficient, hos a nobis nulla auferet ętas
Alter habet ſontes animas quibus igneus ardor
Eximit infectum ſcelus et telluris odorem
Hę niſi ſolentur pax expectata quieſcꝫ
Uix tormenta ferant, tanto locus ęſtuat igne
Tercius infoelix hominum genus orbis in amplo
Carcere conuoluit, magis hęc diſcedit ab aſtris
Introrſumqꝫ fugit regio, penetralia noſtri
Principis hic altis animę fornacibus ardent
Spe viduę nullamqꝫ audent ſperare quietem
Juppiter huc multas, multas huc mittit Apollo
Mercurius multas, nec non Saturnus et auctor
Bellorum, Phoebe innumeras, et nata Diones
Pellitur huc quicquid coelum faſtidit, et hirquis
Deſpiciunt ſuperi obliquis, ſors vltima rerum hic
Nos vero, quotiens animas magus euocat orco
Illarum aſſumpta mentimur imagine vultus
Carminibus folijs auibus fumoqꝫ ligati
Dicimur, et circumductis in puluere ſignis
Sed veluti (plerisqꝫ alijs) ita fallitur iſto
Mens hominum, veniunt vltro noſtraqꝫ ſalute
Sollicitì manes vobis ventura loquuntur
Dixit, et alato diſceſſit in aera tergo
Perculſum trepida iuuenem formidine fortis
Penituit, ſecumqꝫ putãs audita ſeueros
Carmeli patres adijt (tunc omnis eremi
Cura fuit penes hos) et celibis ocia vitę
Moribus auxilium fractis habiturus vt alam
Se tulit in montes requiem, ſiluaſqꝫ ſilentes
Per ſecreta tulit greſſum ſpelea, virumqꝫ
Uiuendi celeſte genus miratus amorem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Jmbibit immenſum coeli, ſeqꝫ ipſe peroſus
Incola Carmeli vixit, tandem qꝫ voluto
Tempore cum magno fidei myſteria paulo
Edidicit, Marię primus cum patribus ędem
Uertice Carmeli poſuit, ſocioſqꝫ vocatos
Ad Jordanis aquam luſtralibus abluit vndis
Cum Baptiſta nouę iaceret primordia gentis
Hiſpidus hirſutę villoſo tegmine caprę
Protographus Lucas agabum vocat, omnia multo
Ante videns animo fuit interpreſqꝫ futuri
Nanqꝫ catenarum nodos et ferrea paulo
Uincula predixit, longoſqꝫ per ęquora curſus
Uipereos morſus, ſimoniacoſqꝫ volatus
Inſidiaſqꝫ ſuę gentis bellumqꝫ ſub ipſo
Et celebrem palmam venturaqꝫ fata Nerone
SEd deus elatas ſtudiuꝫ cui fallere mentes
Frigentem et caſto ſolitum ſeruire pudori
Elegit de plebe virum, cui cana ſenectus
Cui caua ſulcantes criſpabant tempora rugę
Mane reuertuntur ſeruatiqꝫ ordine virgas
Ut videre ſenis ſummum frondere cacumen
Jllud (Thraicię de Phyllidis arbore tractum)
Uimen erat longeqꝫ nuces in fronde virebant
Induit ceciditqꝫ animis fraudata iuuentus
Ut quando inſomnis aurum ſe credit auarus
Inueniſſe dolos meditans exultat inani
Leticia, mox euigilans ſua ſomnia meſtus
Uoluit, et in triſtes abeunt noua gaudia curas
Ducitur in medium ſenior, plauſuqꝫ ſonoro
Suſceptus iuſſuſqꝫ gradu diſcumbere ſummo
Obſtupuit, nec enim ſenio iam fractus Joſeph
Ad tam inſperatos animum tollebat honores

Venerat ędicto cupidus parere relictam
Mens vel ad incudem vel ad aerea ſigna vocabat
Et tanta hoc fieri de ſe ſpectacula nunq̃
Crediderat, iuuenes poſt tam manifeſta repulſam
Omnia perpeſſi demiſſis frontibus ibant
Et rerum ignaris tam florida virginis ora
Non bene coniungi gelidę turpiqꝫ ſenectę
Murmur erat, tamen et virgę noua ſigna virentis
Meſta per ancipites ducebant pectora curas
Diſceſſere loco, virgiſqꝫ abiere relictis
Interea matrum longa comitante caterua
Adduxere nurus inſignem in templa puellam
Cuius ad aſpectum (quanquam tranſcenderet ore
Omne decus mortale) tamen ſuperata libido
Omnis. et extincto ſemper venus igne quieuit
Ac ſi feruentem gelidos in Dorida rores
Palladioſqꝫ ſuper calcem diffuderis imbres
Ardua quadruplici ſurgebant ordine templa
Porticuum communis erat pars extima cunctis
Femineis etiam turbis. quas menſtruus humor
Liquerat ingrediens igitur diffuſa ſecundo eſt
Tota cohors circo. miti ſacra pronuba nupte
It comes accedit iuncto vir auſpice longum
Agmen agens. mediam volitans hymeneus in ędem
Jungite clamauit felici ſidere dextras
Sanctaqꝫ longeue connectite federa vite
Jamqꝫ pio coniuncta ſeni. celebrataqꝫ longa
Feſta die. dicte laudes et reddita ſummo
Vota patri. lętiqꝫ omnes intecta reuerſi
Lętior aduentu nate generoqꝫ ſedebat
Canitie compta nitido velatus amictu
Inter vtrunqꝫ parens, manibus vtrunqꝫ tenebat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Complexus generum dextra natamqꝫ ſiniſtra
Multaqꝫ connubio ſuper atqꝫ recentibus actis
Commemorans toti grates ſoluebat olympo
Interdumqꝫ iocans, et debilis immemor eui
Iucundos mouet ore ſales, riſuqꝫ modeſto
Soluitur, et vires animo prebente miniſtris
Inſtat, et appoſitis ſterni cenacula menſis
Ornariqꝫ iubet thalamos, et limina multa
Fronde coronari, ſpargiqꝫ per omnia flores
Atria purpureos, hederis veſtire columnas
Uirgineaqꝫ fores lauro foliiſqꝫ Minerue.
Cedrinas velare trabes, ſpargiqꝫ recentes
Sub pedibus violas, et hiantia lilia ſummo
Uertice que in tales mater nutriuerat vſus
Serpilliqꝫ comas ſemperqꝫ viuentis in orbem
Texebant nymphe, filoqꝫ in ſerta ligabant
Gramen odoriferum, caſias exciſaqꝫ cultris
Balſama marmoreis nardi fragantiſqꝫ ariſtas
Cinnamaqꝫ et crines ſuaue ſpirantis amomi
Teqꝫ amaranthe locant te mollis amarace, et horti
Quicquid alunt cilices quicquid Panchaia quicquid
Id alii ſaltus redolet domus, omnia plauſu
Leticiaqꝫ ſonāt hilaris labor omnia miſcet
Dumqꝫ ita feruet opus ſponſi deus ora ſopore
Preſſit, et irati ſub imagine nuncius oris
Uiſus adeſſe ſeni, vultu quia ſancta ſeuero
Hec mandata dedit, teneros tibi iungimus annos
Non ſeram vt fruſtra in Venerem tua languida virtus
Ardeat, amplexus gremiumqꝫ in virginis huius
Ire caue, iuſſumqꝫ dei ne ſperne monentis
Paruit, et memori ſeruauit ſomnia mente
Atqꝫ cupidineos ſenſit non amplius ignes

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Jamqꝫ dapes et vina ferunt paterasqꝫ coronant
Diſcumbunt hilares circum longo ordine menſas
Et fecunda animis celebrant conuiuia letis
Poſtqꝫ preſſa fames, et pectora mitis Biacchus
Leniuit curas abigens, frontiſqꝫ ſeuerę
Triſte ſupercilium, cithara preludere eburna
Cepit et argutas aptare in carmina voces
Lydius, hic tactis ęquabat Ariona neruis
Orpheaqꝫ et clarum Dircea Amphiona plectro
Carmen erat ſumme dorſo fundata Sionis
Regia qua quoniam Solymi moderamina ſceptri
Stirpis Jeſſeę princeps exercuit, armis
Inclytus et pacis ſtudijs preclarus ab illo
Uirginis atqꝫ viri genus antiquaqꝫ trahebat
Progeniem, et mixtę numerabat ſtemmata gentis
Addebat notos fluctus, puppimqꝫ natantem
Innocuaſqꝫ rubi flammas, et limina nunqꝫ
A foribus ſe iuncta ſuis, Phœbiqꝫ patere
Neſcia, et vnius greſſum admittentia regis
Celantemqꝫ deos ficto labanida vultu
Uelleraqꝫ et ſiccos magni Gedeonis imbres
Atqꝫ vti fiſcellam placida geſtauerat vnda
Nilus, et infantis miſeratam fata puellam
Et conuulſa nouas virgulta ferentia frondes
Adiungebat vti peregrinas equore cedros
Compoſitis ratibus condenda ad templa vehebant
Sidonij, vt multo paries effulſerit auro
Miratumqꝫ gradus hominem, qui clara petebant
Sydera, et ingentem diuini federis arcam
Et quam fatidico populis Balahamus eois
Carmine predixit flammam ſyduſqꝫ futurum
Sed iam precipiti Phœbus ſub tartara curru.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Ibat.et occiduis aries ſua merſerat vndis
Uellera,et ardenti ſurgebat Scorpius ore
IAmq; ſoporiferę tempus dare membra q̄eti
Suaſerat,at virgo ſecreti ſola cubilis
Clauſa loco,curis aperit coeleſtibus almum
Pectus,et in ſummum ſenſit leuat ęthera mentem
Unam ad ſe comitum vocat in penetralia tecti
Preſtantem egregio vultus animiq; decore
Mnemoſine genitrix illi pater vſus,ab ipſo
Coeleſti genus arce trahit,nam conditor orbis
Eſt auus, hanc Grai Sophiam dixere priores
Nare ſagax oculis penetrans caua tartara et altum
Aethera,nullius linguę non vllius artis
Inſcia,labe carens,viciis infeſta,pudore
Circumfuſa genas,et iaſpide pectus et auro
Splendida contexto,cauſas et nomina rerum
Per media eximis gradiens ad ſumma deumq;
Et mundi metitur iter,hac indice virgo
Inſomnis ducens taciturnę tempora noctis
Contemplatur vti rerum longeua propago
Texta ſit vnde prior mundi deſcendit origo
Et cahos et ſiluam informem, diſcretaq; formis
Corpora,paulatim varias induta figuras
Ui propria petiiſſe ſuis loca viribus apta
Utq; grauem liquido ſuſpenderit aere terram
Omnipotens opifex duplici cum prolis honore
Oceanumq; ſuis complexum fluctibus orbem
Fuderit,ethereis incluſerit ignibus auras
Utq; feris terras, mare piſcibus, aera ceſſit
Alitibus variis,ornans animantibus orbem
Ut vaga perluſtret Phœbe duodena quotannis
Sydera fraternum fugiens iter et modo tractus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Erret ad auſtrinos Elicen modo viſitat Arcton
Ut procul a Phoebi Venus et Cyllenius igne
Ne volitent verſo referant veſtigia greſſu
Phoebus vt obliquo nunq̄ diſcedat ab orbe
Atq; viam retro gradiens obſeruet eandem
Claraq; nocturnis ſplendoribus imbuat aſtra
Et rubicunda feri que lex incendia Martis
Voluat, et egregium iubar et Jouis ora benigni
Atq; ſenem pigrum curuata falce minantem
Ut ſuper octaui radiantia ſydera coeli
Certa lege meant et ſcintillare videntur
Altius extollens mentem curuamina noui
Orbis, et eterno ſplendentem lumine mundum
Et tenues miratur aquas glacialis olympi
Ultimaq; immenſę formata volumina molis
Lanigeri ſublime decus taurumq; nitentem
Et geminos Helenę fratres, auerſaq; Cancri
Sydera quę Aethiopes vrunt Indoſq; Arabeſq;
Atq; Molorcheum ſtellata fronte Leonem
Et iubar Erigones, equataq; brachia Librę
Viroſamq; nepam videt Emoniaſq; ſagittas
Cornuaq; Egoceri gelidis humentia nymbis
Et liquidos Urnam rores ventoſq; cientem
Atq; Dionęos lucenti terogre piſces
Hinc dextra leuaq; faces ardore coruſcas
Suſcipit, et celi claros examinat ignes
Pleiades ſeptem, quorum minor vna latere
Dicitur, et pluuias hiades, pauidamq; capellam
Poſt rapidum leporem, iugulas et Procyon vſtum
Morboſumq; canem, et coruum cratera tenentem
Inde coronatę rutilans Minoidis aſtrum
Et non longa ſitum poſt interualla ſagittę

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Sydus, et ętherijs errantem tractibus hedum
Orpheamqꝫ lyram et flammis lucentibus aram
Suſpiciens cęli ęternos meditatur honores
Curſibus alternis mundum ferri atqꝫ referri
Ex auſtro in boream ex borea miratur in auſtrum
Et fieri vt gelidam tellus coniecta ſub Arcton
Dum bibit ęthereos admoto ſole calores
Mitis, et humanę reddatur idonea vitę
Mens calefacto deo, ſanctiſqꝫ exercita curis
Atqꝫ laborando vires et robur adepta
Altius it, ſemperqꝫ magis terrena relinquit
Jam ſuperis admixta domos explorat et arcem
Et ſolium ſublime patris quod plurima circum
Turba leues animi volitant decimoqꝫ ſedenti
Orbe deo aſſiſtunt vigiles et cuncta fideli
Juſſa miniſterio peragunt verſantqꝫ rotatu
Sydera perpetuo quidam, mortalia quidam
Facta regunt, preſſaqꝫ graui ſub mole tuentur
Corporis humanas mentes et regna gubernant
Omne per hos exercet opus pater, ipſe quieto
Tranquillus ſceptro ſedet et complectitur orbem
Uirginis hę curę, ſeſeqꝫ oblita virumqꝫ
Miccetur diuis coeliqꝫ palatia luſtrat
Atqꝫ thoro recubans ſummo ſpaciatur olympo
INterea virgo thalami dum ſola receſſu
Excubat occulto per longa ſilentia noctis
Fatidici vatis (quem ferrea turba gementem
In geminas ſecuit dentato robore partes)
Codice verſato primum locus ille legenti
Obuius occurrit grauidam qui virginis aluum
Pręcinit et magni prolem mortale tonantis
Corpus et humanę ſubituram incommoda ſortis

O felix nimium dixit (quecunq; futura es)
Et matres longę ante alias digniſſima virgo
Quę paritura deum fruituraq; celibe lecto
Magna ſeneſcenti renouas miracula mundo
Non ego communi patrum te labe polutam
Crediderim talem cui dant oracula palmam
Tu vetus extingues vicium ſceleriq; recluſa
Limina concludes, tu protoplaſtis acerbam
Ingluuiem delebis agens noua ſecla nouumq;
Foedus et humanum ſupra genus omne fereris
Te tua te ventura omnis mirabitur ętas
Et tibi perpetuis ardebunt ignibus arę
O mihi (ſi tantum non eſt audere ſuperbum
Conceptus liceatq; tuos vultusq; tueri)
Dicite Carmeli qui ſancta ſilentia montis
Incolitis vates vatumq; ęterna propago
Quos imitans tędas ſum dedignata iugales
Dicite quę regio iubar hoc quę proferet ętas
Credimus e terris venturam an ab ęthere ſummo
Lapſuram: tali ne hominum debetur origo
Dumq; ita coeleſti mentem ſuccenſa calore
In laudes ignara ſuas prorumpit olympo
Labitur et veniens fulgentem explicat alas
Nuncius et celeri penetrat ſecreta volatu
Limina, ad ingreſſum ſubitę perterrita lucis
Extulit attonito titubantia lumina vultu
Et formam mirata viri tabeſcere caſtum
Pectus et inſidias metuens palleſcere cepit
Aliger arguta reſerans noua nuncia voce
Pone metus inquit ſuperis gratiſſima virgo
Letus ab ętherea venio tibi nuncius arce
Aeterni iucunda ferens mandata tonantis

Conceptura nouos vllo ſine ſemine fetus
Et prolem paritura dei, materqȝ futura es
Stirpis olympiacę. tactus non paſſa viriles
Et deus ipſa tuam veniens labetur in aluuȝ
Greſſibus occultis. tuaqȝ intra viſcera corpus
Ipſe ſibi formans poſt none tempora phebes
Exiet humanę velatus imagine formę
Arma ferens pacis venit, atqȝ ſalutifer orbi
Propterea ſanctam dabis atteſtata ſalutem
Nomina immenſum creſcet, venturaqȝ magno
Secula conſenſu tempus congeſta ſuperbis
Dona ferent illi, rutilo qui ſurgit ab ortu
Lucifer, heſperias et qua declinat in vndas Vbiqȝ
Qua micat Arctophylax, latum qua ſuſtinet orbem
Axis inoccìduus reſonans qua naſcitur auſter
Imperio premet omne genus telluris et vnde
Poſſeſſurus opes cœliqȝ habiturus honorem
Perpetuum et mundum ęquatis recturus habenis
Sed neque fulgentes auro radiante coronas
Nec tyrios regum feret ornamenta colores
Non illi ſublime domus dabit ardua culmen
Marmora nec tollet ſubeuntibus alta columnis
Viuenti. non martis opus non ęrea tela
Trac tabit. rigido non oppida milite cinget
Nec ruetaerias arces. non equora grãdi
Claſſe premet. non hinnitus laudabit equorum
Nec que bella mouent horrenti claſſica cantu
Ferrea nec mittet captos in vincula reges
Nec populo illuſtres ducet ſpectante triumphos
Scilicet hec homines curant nos alta tenentes
Qui regimus totum damus hec non querimus orbem
Non illi humana bellum eſt cum gente ſuperbum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Spirituum genus atq; procax atroxq; quod auſis
Diuinum ingenti iam vulgo vſurpat honorem
Impetit,,huc belli vires,huc dirigit omne
Robur,et hęc agitur non ferro pugna, ſed aſtu
Quid fieri maius poterit,quam trudere diuos
Sedibus antiquis et auito pellere regno?
Sed grauis humanas premit ignorantia mentes
Nam(quod promittunt venturo oracula Chriſto)
Imperium mortale putant vatemq; futurum
Terrena tantum ducunt a ſtirpe, deumq;
Eſſe negant,hinc errorum deſcendit origo
His deluſa dolis et eiſdem ambagibus olim
Perfida poſteritas longum ſperabit in euum
Speratamq; videns non apparere ſalutem
Exiliiq; moras longi mirata nec audens
Vera ſequi nugis et ſpe paſcetur inani
Felices annos.et quę tua protulit ętas
Aurea non Ceſar renouauit ſecula,verum
Tuq; puerq; tuus,nam primi dulcia mundi
Tempora conuerſo ceperunt currere greſſu
Leta quies oritur,niueis pax aurea pennis
Deſcenſura leues humeris circumligat alas
Iamq; mei nocuos ignes infeſtaq; terris
Sydera compeſcunt comites,Oriona ſeuum
Icariiq; canis rabiem, pedibuſq; rapinam
Stringentem curuis aquilam,teretemq; ſagittam
Ceteraq; ingratos hominum meditata dolores
Aſtra premunt flammaſq; iubent regnare fauentes
Nuncius hęc,humilis firmato pectore virgo
Imperio dixit magni parere tonantis
Cogimur.et miti curuans caput a Numitore
Candida virginitas,ſimplex prudentia, velox

Et matura fides. humiliſq; modeſtia totos
Leticia impleuit celos et ſidera cantu
Tum diuina grauem ſubitis conceptibus aluum
Extulit. atq; ſinus ſoboles extendit onuſtos
Sicut in adductos penetrat cum lubrica folles
Aura. cauernoſum ſurgens tumor exit in orbem
Mirata eſt creuiſſe vterum natura ſuumq;
Eſſe negauit opus. trepidas vt virginis aures
Aliger afflauit celeſti nuncius ore
Diuulgata polo res eſt. myſteria norunt
Aetherei ciues. Marie tunc ethere toto
Nomen honoratum. celi cantata theatris
Uirginitas fecunda fuit nondum agnita nigris
Manibus. inferno ue ioui. ſub hypoſtaſin vnaz
Nature coiere duae que copula diuos
Gentis in immenſum noſtre conuertit amorem
Nec (graue celitibus fuit) ipſa relinquere ſummi
Tecta patris. noſtraq; dies cum virgine longos
Ducere et occulti reſerare negocia celi
Ipſe puellari forma mentiſq; decore
Letior accito diuum pater agmine. ſanctos
Alloquitur ciues. circum ſtantemq; coronam
Spirituum. alloquio patris exultauit olympus
Utq; prius multa ſublimem laude puellam
Extulit illuſtres atauos et nomina clara
Gentis Ieſſeę referens delataq; celo
Sacra. pioſq; animos antiquę ſtirpis. inanem
Luciferi oſtendit ſedem, contermina ſemper
Regali fuit illa throno. ſceptroq; tonantis
Tum memorans veteres rixas primeuaq; bella
Cur non vna omnes habeant habitacula diui
Diſcretiq; locis habitent. quare altior illos

Parthenices Mariane

Orbis habet. cur lunam aliȷ. cur cyprida quidam
Mercuriumqꝫ colant. cur ſic partitur olympum
Lex eterna docet. cur eant in ſidera mentes
Terrigene que nam ratio perſuaſerit illis
Debere ethereos celeſtia tecta per orbem
Monſtrat et hec dictis poſuit ſententia finem
Sicut luciferi locus hic ſublimior inter
Eminet eterni numeroſa ſedilia regni
Sic virgo. quam parua domus auguſtia claudit
(Et mariam preſſe monſtrauit a cumine virge)
Humanis animis longe eſt preſtantior illi
Non fati ratio non celi nobilis ardor
Deſtinat hoc ſolium. ſed lege cohercita mentis
Libertas et noſter amor. ſic fatus. at omne
Leticia fremuit celum. diffuſa voluptas
Celeſtes animos rapuit. ſonuere theatra
Plauſibus (aſſenſu ſuperum) vulgata per omnim
Elyſiȷ campos. magni eſt ſententia patris
Temporeqꝫ ex illo ſemper toto ethere virgo eſt
Angelicis prelata choris et dignior omni
Agmine ſpirituum rutilo cyllenia quantum
Marte minor flamma eſt vel quantū delia triſti
Cedit auo. telluſqꝫ Joui venus aurea Phebo
Junctus erat ſoli trepide non immemor helles
Coniger, orion non exurgebat et argo
Polluerat gelidam vergens auriga ſub arcton
Precipiti curru nitido ſub Apolline tectus
Jbat. et occiderant Hiades hediqꝫ. parenſqꝫ
Tollere fulgentem medio nox humida curſu
Ceperat Egoceron. primiſqꝫ emiſſus ab vndis

P Spectabat geminos erecta fronte cadentes
Lena deo mater. fetuqꝫ animoſa latenti

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Trans iuga trans altos ſaxoſa cacumina montes
Se tulit. ad ſera fecundam prole parentem
Cognatamq̄ʒ nurum partus viſura beatos
Uirgineoq̄ʒ ſinu paruum ſtrictura nepotem
Dumq̄ʒ via carpit pedibus calcata pudicis
Geſtijt immenſum tellus et dulcia longo
Tempore ſeruauit preſſo veſtigia dorſo
Tota venuſtatem regio mirata decuſq̄ʒ
Aetherie frontis, fuſumq̄ʒ per ora pudorem
Arriſit procul omnis ager nemus omne virentem
Exorto iam vere comas curuauit. et ibat
In flores tunc omne ſolum flagrantia rura
Purpureas paſſim violas et candida paſſim
Lilia fundebant. nitidis e fontibus vnde
Uoluebant dulces curſu crepitante ſuſurſos
Aſſyrij colles aſſurrexere. Taboris
Se iuga flexerunt. dominam ſpeculatus ab alto
Uertice carmelus caput inclinauit apricum
Coniferas pinos. et odoriferas cypariſſos
Blandior alternis flectebat nutibus aura
Aura laborantis tenui ſpiramine circum
Colla ſinuſq̄ʒ volans et candida virginis ora
Terra ſuas monſtrabat opes. et lucidus ether
Nubibus expulſis vultu ridebat aperto
Crinibus auratis ſolitoq̄ʒ decentior acres
Sol vrgebat equos. terſoq̄ʒ ardebat olympo
Qualis erat prima genitor qua condidit illum
Luce deus. quum clara nouis ſplendoribus aſtra
Alta per inſuetos ferrent veſtigia greſſus
Attulerat ſextum grauide iam delia menſem
Et pleni languebat anus ſub pondere ventris
Hec erat Hiſmeree claro ſata ſanguine magni

Zacharie coniunx. cui nomen heliſabet annis
Jam grauis. hec longo ſterilem ſe ſteuerat euo
Oranti tandem diuuꝫ data munere proles
Indice porrecto demonſtratura tonantem
Et lotura ſacro venientem flumine turbam
Ut conſanguineas iunxerunt oſcula matres
Mutua. et iniecti ſtrinxerunt colla lacerti
Grandior afflatu vicini numinis infans
Geſtijt et ſubito dominum confeſſus honore
Maternam inſolitis concuſſit motibus aluum
Tunc anus aduentu chare letata puelle
Et ſuccenſa deo dixit. tu ne illa propago
Expectata diu nobis. promiſſaqꝫ noſtris
Patribus. et ſacro vatum celeberrima cantu
Quam mea iam ſero genuit matertera partu
O decor o ſummo facies digniſſima celo
Te tandem terris ſuperi oſtendere. quid vltra
Triſtia primeue flemus conuiuia matris
O veterum ſpes longa patrum. ſpectabilis almam
Que reparas aurora diem. que diſtulit ortus
Nox tam longa tuos: que cauſa ignota ſub vmbris
Hoc illuſtre iubar tenuit: nec protulit ante
Lumen olympiacum radios: o quanta ſepultos
Cura tui proauos tenuit. panduntur ab alto
Aethere felices anni. noua naſcitur etas
Sidera tu mundo reſeras. tu tartara claudis
Tu genus inſtauras hominum. profugamqꝫ paterno
Soluis ab exilio gentem fortiſſima certe
Delbora bellatrixqꝫ potens. animoſa virago
Que ducis aſſyrij caput atque fluentia tabo
Colla ſecans pauidos hoſtes dare terga coegit
Ipſaqꝫ perſarum quondam gratiſſima regi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Que genus vlta ſuum ſummo dedit oſcula ſceptro
Clara fuit multoqꝫ nitens reſplenduit oſtro
He ſummum meruere decus laudemqꝫ ſuperbam
Tu tamen has omnis ſuperas. tū ſecula portans
Aurea feminei tollis conuitia ſexus
Jam deus antique commiſſa piacula fraudis
Ponat et iraſci terris iam deſinet aether
Fortunata parens felix que viſcera ſancto
Progenies. ſanctaqꝫ puer, qui clauditur aluo
Non erit hec tua vana fides nec muneris huius
Latorem fruſtra eredendum eſt ethere miſſum
Ipſe pater. qui cepit opus formabit ad vnguem
Jrrita nec tante fient exordia laudis
O me felicem tua ꝙ licet ora tueri
Sicqꝫ tuos olim liceat mihi cernere partus
Atque meo geſtare ſinu. quam leta futura eſt
Quam iucunda dies. quum noſtra tuebimur ambe
Pignora verſari ſimul. atque incedere innctis
Greſſibus. et leta fari et colludere fronte
Una etas ambobus erit par cura par eui
Terminus. et viuent vna duo pectora mente
Quam bene mortali ſuperum clementia morbo
Conſuluit. vulnus virgo. medicamina virgo
Contulit. illa necis. dedit hec primordia vite
Jlla tulit belli cauſas. hec ſemina pacis
Jlla venenoſe ſtygijs lactata Megere
Uberibus gelido conceptum pectore virus
Expuit in natos. nigroqꝫ afflata colubro
In genus omne ſuum ſpumam eructauit auerni
Cuius odor poſtquam celos et tecta tonantis
Attigit ex templo valuas offenſa patentes
Numina clauſerunt, totuſqꝫ excanduit ether

Iſta ſalutari totam ſe proluit imbre
Nectarei fontis. vitalia pocula dulces
Ambroſie ſuccos plenis crateribus hauſit
Mellifluoſqʒ bibens latices quos magnus ab hortis
Helias eois mittit ſe in flumina vertit
Lactea que ſemper plenis currentia ripis
Omne ſolum luſtrant. hec ad ſpectacula verſus
Ipſe pater clauſi limen reſerauit olympi
Unde igitur mihi tantus honos. vnde iſta repente
Gaudia prorumpunt: et ſemine plena tonantis
Femina ſacratos ferat ad mea limina greſſus
Hec anus. at ſenior vocis cui clauſerat vſum
Imbecilla fides cano venerabilis ore
Signa dabat. flexaqʒ dei ceruice parentem
Hoſpitio ſuſcepit ouans. oculiſqʒ manuqʒ
Aethera monſtrabat prius et mox hoſpitis aluum
Regia parthenice diuino afflata calore
Iucundum cecinit carmen non Leſbia tale
Femina facundi non teia muſa poete
Non ſatus Eumolpho non ipſe ęagrius Orpheus
Non ſonuit dircea chelis. qua docta ſuperbit
Grecia. qua ſeſe iactat cadmea propago
Id quanquam noſtro minus eſt tractabile verſu
Subiiciam tamen et ſenſum non verba reponam
Magnifice regem mea mens extollit olympi
Et deus exhilarat ſancto mea viſcera plauſu
Uidit enim pectus ſupplex humilemqʒ miniſtram
Ingentiqʒ meos veſtiuit numine ſenſus
Propterea ventura canent me cuncta beatam
Secula. namqʒ modis in me ſurgentia miris
Omnipotens rerum miracula ſuſcitat auctor
Ipſius eterno clementia flumine torrens

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

In genus omne fluit.ſicut de doꝛdis aluo
Perpetui voluunt plenus vada curſibus amnes
Explicuit foꝛti vires.animumq; lacerto
Atq; ſuo elatas diſpergens roboꝛe gentes
Exuit excelſos.humileſq; in ſceptra vocauit
Eſuriem ſaturans inopum.dimiſit inanes
Qui terre rimautur opes diuina videntis
Suſcepit miſerans pueri genus.atq; fidele
Semen.vt antiquis reſponſa parentibus olim
Habꝛaamo natiſq; dedit.proliq; nepotum
Luna ter vmbꝛoſum radijs impleuerat oꝛbem
Iunctaq; fraternos totiens ammiſerat ignes
Quum cetu comitata graui Dauitica virgo
In patriam reduce flexit veſtigia greſſu
Humida littoꝛeus iam bꝛachia tollere cancer
Ceperat.et claros Procyon abſcondere vultus
Etiam flaua ceres campis albebat apꝛicis
Fronde coꝛonatus matura per hoꝛdea meſſoꝛ
Ibat.et in curuis ſpoliabat falcibus agros
Iam longo ſudoꝛe madens.grauibuſq; flagellis
Robuſtas armata manus.tritura per omnes
Aſſyꝛie campos.et dulcia rura Coaſpis
Sternebat fragiles calamos.paleaſq; volantes
Atq; ſub ardenti ſonitum dabat area phebo
Pallida conceptum facies pꝛodebat.et aluus
Maioꝛi ſuſpenſa ſinu.pectuſq; leuatum
Exili vox clauſa ſono manifeſta latentis
Signa dabant fetus.nam nec celare tumoꝛem
Cura fuit.nunquam fecundi pondere ventris
Diſſimulauit agens tenues ad pectoꝛa vittas
Sicut enim trepidare facit mens conſcia culpe
Sic animi ſimplex pꝛobitas et cognita virtus

Efficit impauidum pectus, fugit impius vltro
Judiciumqꝫ pauet, frontem pius audet apertam
Tollere non regis vultum, non iudicis ora
Non rigidos lictorum enſes formidat, vt acres
Non metuat flammas aurum, non verbera ferri
Dura potens adamas, nec onuſtę pondera palmę
Arx eſt ipſa ſibi virtus, ipſa eruit arces
Ipſa feras, hominemqꝫ domat, non horret inermis
Ire per hoſtiles cuneos, inimicaqꝫ caſtra
Hoc externa docent, et noſtrę plurima gentis
Quę facerent exempla fidem, cur Sceuola dextram
Miſit in ardentes prunas: et brachia flammis
Exurenda dedit, pauor eſt tot millibus vnus
Quem proprijs virtus gladijs armauit et haſta
Cur tranauit aquas, tiberinaqꝫ flumina virgo
Cui populus ſtatuam poſuit Romanus equeſtrem
Chelia quo clypeo tuſcum, quibus enſibus hoſtem
Vicit: et lorica fuit catapultaqꝫ virtus
Fortior vna viris ducibus preſtantior vna
Cautior vna fuit mulier, cui prouida virtus
Preſtitit ingentes animos, et ferrea corda
Quum ducis auſa fuit correpto guttura cultro
Stringere et in peram caput inſertare tyranni
Regulus ad Libycas iterum freta nauigat arces
Impauidumqꝫ vltro caput ad tormenta reportat
Pretereo Chriſti paſſos immania teſtes
Funera Laurentiqꝫ ignes, Pauliqꝫ cathenas
Atqꝫ reuertentem ſua per veſtigia Petrum
Aſpice ridentem Siculi mandata tyranni
Zenonem, et regis verſos in vulnera ciues
Sed quid rem minime dubiam fulcire probando
Proſequimur, nihil eſt virtute potentius, ergo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Parthenices moniti exemplis, que ſcimus olympo
Grata ſequi ſtudioqꝫ opus eſt ſeruare tenaci
Quod ſuperi laudant, quid ſi mortalia linguis
Ora venenatis carpant. ſub iudice coelo
Uiuendum, demens quiſquis mutabile vulgi
Uiuit ad arbitrium, nobis concordia diuum
Sola ſat eſt, ſi quando meos deus arbiter actus
Approbat indocte. quid me contraria turbę
Flectit ab incepto vitę ſententia curſu
Non erat hęc Semele Bacchi, non Ilia mater
Romuleę gentis, nec magna Athlantias Hermis
Maia parens, Dianę ue auri deluſa nitore
Non erat Alcide genitrix nec Agenore nata
Filia nec Cei, nec ſe mirata iuuencam
Inachis, illicitos falſo que nomine partus
Admiſſumqꝫ ſcelus titulo veſtiret olympi
Hec erat alma parens veriqꝫ inſigne tonantis
Hoſpitium. regis ſuperum immortale ſacellum
Et quoniam diuum tenuit conſortia ſemper
Pluſquam hominum ſuperis fidens neglexit inane
Iudicium nugaſqꝫ hominum miracula ventris
Eſſe dei ſi norat opus cur debuit vllis
Occultare dolis: ipſo quas auſpice celo
Debuit inſidias hominum quoqꝫ bella vereri
Quas trepidare manus. igitur ſecura tumentem
Ipſa ſub ora viri ſine fraudibus attulit aluum
Uir tamen occurrens vt virginis ora reuerſe
Pallida conſpexit tumidumqꝫ exurgere ventrem
Saucius. vt nigro. qui neſcius obuiat angui
Obriguit. gelidum tremuit ſine ſanguine pectus
Diſſimulat tamen. et ficto tegit ore dolorem
Quid faciat quo ſe vertat quid deniqꝫ captet

Conſilij neſcit, ceu quando ignota viator
Compita defixę incumbens examinat haſtę
Ut iactata ſalo varios ſecat ęquore curſus
Nauis et arbitrio venti bacchatur et vnde
Nunc ſurgente freto preſſa ſaltat ardua puppi
Nunc ruit in proram, fundoq; illiſa carina
Dat gemitum, reſonant borea inſultante rudentes
Sic incerta viri ſecum luctatur et eſtro
Mens agitata graui curarum fluctuat eſtu
Dumq; ita concutitur nigris nox humida bigis
Induxit ſomnos et inertia preſſerat altus
Membra ſopor, celeri quum nuncius ethere lapſu
Venit, et has mira ſimulauit imagine voces
Sancte ſenex quę tanta tuam veſania mentem
Impulit, vt tantum credas in virgine crimen
Pone leues animos, claudiq; ſub illius aluo
Diſce deum, ſicut virides produxit Aronis
Virga carens humore comas, floremq; coruſcum
Sic ignara viri diuinum regia virgo
Semen et ęthereos accepit viſcere partus
Celeſte eſt, quod cernis opus, tuq; ipſe miniſter
Et cuſtos vtriq; datus nato atq; parenti
Sic maternus honor, ſancteq; illeſa manebit
Fama pudicitię, neu quis temerarius auſit
In caput illius quicq; crudele minari
Adde ꝙ a ſtigijs neſciri manibus iſtos
Vult deus ingreſſus, occulto tartara marte
Venit, et ardentem debellaturus auernum
His igitur curis liber, ne deſpice ſanctum
Virginis os et dulce decus moreſq; venuſtos
Incipe mentis inops placidi cognoſcere coeli
Munus et hoſpitio magni letare tonantis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Hinc decus ęternum referes, hoc munere nomen
Immortale paras, partemqꝫ acquiris olympi
Crede, fides eſt grata deo, quia credidit vltro
Seminis eſt noſtri princeps Habraamus, et auctor
Nil magis auertit coelum a telluris amore
Quam ſcelus ingratę mentis, quę corde maligno
Muneris auctorem nullo dignatur honore
Propterea ſolymis fatum graue finibus inſtat
Nam neqꝫ numinibus pro donis vota futuris
Ulla dabunt, ſed dira leues incuria turbas
Eſt ſtupor obtuſę mentis, commenta doloſqꝫ
Texere compellet, fraudemqꝫ mouere nefandum
Tu cœlum, ſuperoſqꝫ petes, multo ante beatam
Uirgineos inter coetus tibi vidimus ędem
Infœlix quicunqꝫ dies producit in illud
Exitium, patrię tantas cui cernere clades
Fata dabunt, Phrygię celebrata incendia Troię
Atqꝫ Numantini ſtrepitus Libycęqꝫ ruinę
Et pulchre caſus Ephyres, Thebanaqꝫ bella
Atqꝫ Syracuſij planctus et quicquid acerbi
Hactenus ardenti Mauros exercuit ira
Excidijs collatum iſtis (tam ſeua futura eſt
Tempeſtas) horrore caret et mite putatur
Romanas acies Solymam deus armat in arcem
Ingentiqꝫ parat genus hoc abolere tumultu
Ille ego qui vetui quondam tibi virginis huius
Concubitus iſta e cœlo noua nuncia porto
His abijt dictis et iam lux prima rubentes
Leucotheę thalamos luſtrans pallentia noctis
Nubila ſiccabat Ueneriſqꝫ emerſerat aſtrum
Aſtrum, quo gelidi veniunt in gramina rores
Quodqꝫ reuertentem predicens lumine Phœbum

Porrigit exiles vmbras que gloria ſolum
Eſt conceſſa tribus veneri phebo atqꝫ ſorori
Talibus admonitus diſcuſſo membra ſopore
Explicat et largo ſenior conuiuia luxu
Accelerans cogit ciues et gaudia totis
Leta ciet turbis. ſplendet domus. atria multa
Fronde virent. agiles curſant per tecta miniſtri
Dumqꝫ aulea trahunt et verſicoloria tectis
Uela ligant pueri ſimplex et garrula turba
Apparere procul pendentia brachia tanquam
A torace cadant varios ſine pectore vultus
Et quaſi trunca virum mirantur corpora tolli
Ecce puellaris chorus. et venerabile matrum
Agmen adeſt. vehiturqꝫ ſeni noua nupta marito
Non tuba non cithare deerant caua tibia cantus
Nunc phrygios nunc Meonios nunc Dorica verſat
Carmina. iucundo reſonat vicinia plauſu
Diſcumbunt. dapibuſqꝫ fames vbi pulſa. miniſtri
Relliquias et cruſta legunt. criſtallina tollunt
Myrrhinaqꝫ albentes maculas vbi purpura cingunt
Uaſa corinthiacis crateribus emula. menſas
Sublatis ſpoliant mantilibus. vna decore
Precipuo fuit. occiduus quam miſerat Athlas
Littore de libyco citree de ſemine ſilue
Hanc circum dederant varijs emblemata ſignis
In quibus elato ſternebat vulnere Sanſon
Ellophylos. malamqꝫ manu vibrabat Onagri
At latis raptos humeris cum cardine poſtes
In montes rapido curſu iuga ſumma ferebat
Miſſoqꝫ per ſegetes oleaſqꝫ incendia late
Nubem eructabant fumi celoqꝫ volabant
Mellaqꝫ percuſſi ſtillantia ab ore Leonis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Paſcebant heroa.liquor de dentibus ibat
Plurimus.et ſitibunda viri ſaliebat in ora
Et ſeptemplicibus ſoluebat brachia vinclis
Ore tonans oculis ardens vultuq; tremendus
Atq; oculis captus dextra leuaq; columnas
Ruperat et fractis ruerat domus ardua tectis
Fulcra toreumatibus ſuberant tornata recuruis
Artis opus tyrie prima hec ſpectacula diſcus
Obtulit.q; ſalibus paulatim ad ſeria ſermo
Flectitur.et per facta patrum memoranda.recurrit
Sermo erat antiqui ſenis inſperata voluptas
Et melior fortuna orba cui lumine frontem
Rettulit in lucem fellis medicamen aquoſi
Tempore quo prime ſurgebant menia rome
Et Numa diuinos ritus et ſacra docebat
Ut duce comperto iuuenis veniſſet in orbem
Cui nomen Medea dedit cum phaſidis agros
Theſſalaq; ęſonide fugiſſet regna mariti
Utq; vir octauus felici ſorte puellam
Duxit,et a Medodiues remeabat Araxe
Queq; recedenti natę mandata parentis
Tradiderant inter lachrymas iterataq; ſepe
Oſcula narrabant,et facto fine quierunt

Parthenices Liber Tertius

IAm mare iam tellus Italo perter
rita Marte
Ceſaris imperium Romanaq; iu
ra ferebat
Pax erat,et domitum late placa
uerat orbem.
Tuta quies,nuſquam litui, non
non arma ſonabant

Et ſua bifrontem claudebant limina Janum
Nudus in herbiſecam redigebat Martia falcem
Arma faber. ſegnes fodiebant enſibus agros
Jam Marius Cimbros Rhenicꝫ ſubegerat arua
Julius audaces Araris Rhodanicꝫ colonos
Aemathium Paulus regem grecoſcꝫ loquaces
Duxerat inſigni capitolia ad alta triumpho
Heſperiam Mauros Numidas Libyamcꝫ potentem
Scipiade Magnus Nilum Syriamcꝫ Arabeſcꝫ
Hyrcanoſcꝫ ſinus et pontica regna fretumcꝫ
Quod phryges et cylicum diſiungit ab Hellade campos
Uicerat Euandri collem metuebat olympus
Et Tybrim magno pater Ennoſigeus honore
Suſcipiens inter nymphas et numina ponti
Ducebat ſeptum. celebricꝫ in ſede locabat
Leta ceres agris cultum referebat. et altum
Fumabant preſſo robuſti vomere tauri
Auguſtus rerum dominus regna oppida et ipſos
Indigenas redigi in ſcriptis mandarat et ibant
Ceſareis omnes cenſum nomencꝫ daturi
Preſidibus. veterem patriam Dauidis Joſeph
Cum conſorte graui bethlemica regna petebat
Jamcꝫ ſuburbanas edes intrarat et vrbem
Turba frequens complebat. erant plena omnia multo
Hoſpite. et ingeniti ſtrepitu. plenecꝫ ſonabant
Confuſo clamore domus. promiſcua vulgi
Congeries atra ſub apertis nocte iacebant
Porticibus. nullocꝫ regi vagus aduena tecto
Jam poterat ſicut populo cum maximus omni
Pollicitus veniam ſcelerum poſt quina ſacerdos
Luſtra vocat turbas Romana in templa fideles
Propterea exceſſi montis ſub rupe cauata

Liber Tertius

Ligna ſenex ramoſa ferens ex arbore ceſa
Paruula cõgeſto fixit preſepia feno
Et circum iumenta locans aſinumq; bouemq;
Fraxinea ſtrauit ſaxoſa cubilia fronde
Fomiteq; appoſito circum de marmore flammas
Excutit et claris noctem fugat ignibus atram
Binaq; ſaxa vie lapidoſa ex aggere vellens
Pronus humi duo ſcamna breuem conuoluit in vſum
Admotaq; vxore focis ſtridentia poſtquam
Ligna diu lachrymas. nebulaq; humente vapores
Eiecere graues oculis et libera pulſis
Vndiq; flamma micat fumis ſpelea ligato
Claudit. et hybernum prohibet velamine frigus
Mox inopem e dorſo cenam deportat aſelli
Cantarus et paſſe cereris cum frugibus vue
Carica iuglandes et cum cariotide mala
Et ſilique dulces et parui caſeus orbis
Delicie ruris nocturne hec pabula menſe
Vt dapibus ſedata fames. de tempore partus
Colloquium ſubijt. nouum iam currere menſem
Natalisq; inſtare dies vt conſtitit. orant
Ante graueſcentem ne ſarcina deſerat aluum
Quam patrium limen repetant. notoſq; penates
Propterea tarde quantum valuere ſenecte
Inualide vires marię curam exhibet omnem
Sollicita pietate ſenex. iam languidus ignis
In cineres ibat. lenibuſq; albere fauillis
Ceperat. et blando nutabant lumina ſomno
Veſtibus explicitis ęgra cum coniuge feſſus
Procumbit ſenior. tepidoq; obductus amictu
Sternit anhelanti ſtertit ſpelunca ſuſurro
Deciderant vmbre nemorum. ſine crinibus omnis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Parthenices Mariane

Arbor erat, nidoſq; auium monſtrabat inanes
Stabat apex Lydi gelida niue candidus Hemi
Taurus hyperboreos albenti vertice flatus
Accipiens hyemem aſſyrias ſpargebat in vrbes
Menalon et Rhodopen Pholen, Erimanthon et Oſſan
Ideas rupes, Apeninic; cacumen
Exuerat frigus penetrans Aquilonis acuti
Siccaq; brumales vrebant arua pruinę
Aſtrictiq; cibos vndis glacialibus omnes
Perdiderant curſus, et clauſę vitrea nymphę
Tecta ſubintrabant, tepidis vbi Mulciber antris
Conditus hybernat, ſic ſanguine tinctus Enipheus
Auſonio, ſic Thrax Pindo qui labitur Hebrus
Populiferq; Padus Lacedemoniuſq; Eurotas
Et Tanais gelida celerem, qui diuidit vndam
Hyrgis aqua, Scythicuſq; Hypanis, Xanctus Symoiſq;
Vix Arabes horti, calidę vix arua Syenes
Vix ager Heſperidum, vix ipſe virebat Hymetus
Halcyonis fete varijs nona pignora pnenis
Iam tolli audebat, primoſq; efferre volatus
Attulerat medio nox alta ſilentia curſu
Aſtraq; per tenebras tremulis ardentia flammis
Luſtrabant dubio frigentem lumine terram
Occiderant ignes, et caligauerat antrum
Quum ſubito matris clauſa puer editus aluo
Expulit vmbroſam cęleſti lumine noctem
Aduenere chori ſuperum promptiq;, agileſq;
Dulce miniſterium nato exhibuere tonanti
Et dulces cecinere modos, tulit ora repente
Territus hac nouitate ſenex, et ſtrata cubili
Membra leuans, pueri numen recubantis adorat
Iam leuis, et partu nullos experta dolores.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Liber Tertius.

Suſtulit infantem virgo. panniſq; volutum
In preſepe tulit. iumentorumq; ſub ora
Mitia. vbi tractis alternus anhelitus auris
Spirabat pueri tepidos in membra calores
Fortunata ambo. atq; omni prelata ferarū
Et pecudum numero. ſeu ſit que lactea Cyro
Vbera porrexit. ſeu ſit que lucet in aſtris
Hirta Iouis genitrix. ſeu ſit que pauit iberum
Cerua ducem. cedant Phrygij. qui ſancta leones
Plauſtra deum matris ſubeunt. bacchiq; miniſtre
Lynces. et rapide truculenta animalia tigres
Et Lupa. que geminos aluit mauortia fratres
Quiq; trahunt martis currus. phebiq; iugales
Vos ſola e cunctis diuini conſcia partus
Infantiq; deo primum exhibuiſtis honorem
Diſcite primates orbis. qui ſceptra tenetis
Tegmine qui bifido frontem. qui ſacra rubenti
Tempora velatis pileo. quibus ora ſuperbo
Inflat honor faſtu. miſeram non temnere ſortem
Hic puer obſcuri quum primum limina mundi
Attigit. elate docuit deponere frontem
Alta ſupercilia. atq; humilem veſtire figuram
Prima hec in noſtros obiecta eſt machina mores
Informemq; iſta reparauit imagine vitam
Mitia ſic iumenta inter mitiſſima proles
Virginis innocue iacet. ad ſpectacula toto
Celicolum conuerſa cohors miratur olympo
Iam caper ima celi cancer ſuprema tenebat
Et caput attollens ſecli regina vetuſti
Erigone. iunctoſq; videns deſcendere piſces
Proſperit teneros clementi lumina partus
Sunt quoq; qui ſummum traxiſſe per ethera caudam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Fronte ſub ardenti merſa Phlegetonte draconem
Commemorent, geneſim qꝫ velint feciſſe ſiniſtram
Sed pia virgineę prolis clementia legit
Ipſa ſibi genus id fati, non aſtra tulerunt
Nam neqꝫ ſublimi dominum, qui regnat olympo
Credimus a coelo in penam violenter adactum
Tum quoqꝫ montanis letum paſtoribus agmen
Diuorum apparens regem clamauit olympi
Querite qui natus modico iacet abditus antro
Ite citi, nec vos nox intempeſta retardet
Candida formoſe iam pendet ab vbere matris
Infantem fouet ipſa ſinu, noua gaudia mundus
Accipit, et rerum melior contexitur ordo
Deſcendit promiſſa ſalus, pia numina mundo
Seruauere fidem, foelicia ſecula currunt
Et cum prole noua coelo noua labitur ętas
Pax noua terrigenis oritur, noua gloria coelo
Hec diui, greſſus illi mouere citatos
Ingreſſiqꝫ lares dulcem videre puellam
Paſcentem teneros lactenti pectore partus
Nam iubar immenſum coelo deduxerat infans
Illuſtriqꝫ die noctis diſiecerat vmbram
Mirati lucem inſolitam, ſummumqꝫ decorem
Virginis osqꝫ viri ſanctum capitiſqꝫ verendi
Caniciem ſacram, pulchreqꝫ ſimillima matri
Pignora virgineum labris mulgentia pectus
Poplitibus flexis miti ſub imagine clauſum
Numen adorarunt, mox ad ſua ſepta reuerſi
Miſerunt celebrem vicina per oppida famam
Non erat Olenſam fama hec nutrire capellam
Cretea ſub rupe Jouem, neqꝫ tecta caniſtris
Paſcere Cecropias Vulcanis furta ſorores

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Liber Tertius

Sed fauſtos veniſſe dies, ſperataqꝫ multum
Tempora, quę vates, quę predixere Sibyllę
Tempore voce loco varijs, at ſenſibus yſdem
Diſparitas facit iſta fidem, nam perſica primum
Hęc cecinit, poſthanc libycę telluris alumna
Delphicaqꝫ et cumas veniens a Chalcide virgo
Antiquumqꝫ trahens cognomen ab equore rubro
Et Samia et rege, quę terrena volumina priſco
Attulit, anguſteqꝫ fretum, quam nominat Helles
Et Phrygio nutrita ſolo queqꝫ ardua tecta
Tyburis et magne coluit iuga proxima Romę
Hęc cum diuinos cultus, et ſacra pararent
Auguſto cum plebe patres cita tyburis arcem
Liquit, et ingentes veniens ad Cęſaris aulas
Fulgentem nitido monſtrauit in ęthere circum
Irideqꝫ incluſam parua cum prole parentem
Atqꝫ manū tendens, vultuqꝫ ad ſydera verſo
Ille puer deus eſt inquit, tu deſine cęſar
Velle coli, pueroqꝫ aras, et templa relinque
Ille regit coelos, atqꝫ immortalis olympi
Poſſidet imperium, et fatalia temperet aſtra
Ille facit pronam tauri incandeſcere frontem
Et Titanis equos ad aquatica brachia cancri
Flectit, et ardentem ſub virgine temperat ęſtum
Atqꝫ ſuas ſeruare vices vaga ſydera iuſſit
Chironem torpere gelu capꝛumqꝫ niuoſis
Imbribus et glacie ſtrictos requieſcere campos
Meſſibus ęſtates, hyemem niue, purpureum ver
Floribus, autumnum pomis, et frugibus implet
Chaſmataqꝫ, et terrę motus, ventoſqꝫ ſonantes
Imbriferaſqꝫ facit nubes, fulmenqꝫ per ipſa
Nubila contorquens violentos excutit ignes

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Ille fretum lenat, ille premit. viteqȝ neciſqȝ
Lora tenens, ſuperis leges imponit. et orco
Tu ſceptrum mortale geris te ſerica nondum
Regna. nec Eoe nouerunt littora terre
Nec ſcythie glaciale fretum. neque conſcia Nili
Principio tellus, nec inhoſpita rura Sienes
Parua breui te roma ſinu concludit. et audes
Te ſuperis equare: viamqȝ ad ſidera tentans
Tendis ad obſcure pallantia flumina Lethes
Pone precor ceſar faſtus auguſte ſuperbos
Teqȝ (licet tractes vaſte telluris habenas)
Eſſe ſub immenſo poſitum reminiſcere ſummi
Principis imperio, cui rerum eterna poteſtas
Decait. et patrios petijt ſic fata penates
Jam puero iuxta mores. legemqȝ paternam
Nomen. et indigene dederant inſignia gentis
Membraqȝ pertulerant cultros recutita cruentos
Quum nouus Eoo criniti ſyderis ardor
Mouit ab orbe magos. qui vel quia forſitan aſtrum
Ante diem partus multo videre vel ipſa
Quod iumenta magis curſu venere citato
Immenſum paucis iter exegere diebus
Herodis monitu. poſtquam monſtrata tonantis
Tecta ſubingreſſi, puero tria dona dedere
Ad perſas aliud per iter rediere colonos

IAmqȝ quaterdecies croceos Titonia coniunx
Extulerat vultus. poſtquam lucina beatos
Miſerat in lucem celeſtia ſemina partus
Cepheus occiderat. iam ſolluſtrabat aquari
Vicinas aquile partes. veriſqȝ redibat
Temperies. Zephyros pulſis aquilonibus athlas
Soluere tentabat: celiqȝ aperire decorem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Liber Tertius

Regia poſt partum virgo, quę limina nunquam
Liquerat, et breuibus tectis abſcondita nondum
Uenerat ad Solymas arces, altamqȝ Sionem
Preuigil ante diem petijt cum prole viroqȝ
Et cum pauperibus donis Salominia templa
Munus erat veteri gentis de more pudicę
Turturis, aut Paphię duo pignora parua columbę
Iſta ſacerdoti ſolymę paupercula matres
Munera, pro natis deferre in templa ſolebant
Luce quaterdecima, minor hęc tamen hoſtia, maior
Agnus erat, lex ipſa noui poſt tempora partus
Ante maritales thalamos intrare negabat
Tum meritis longaqȝ ſenex venerabilis euo
Et claro Symeon vultu, niueaqȝ decorus
Canicie pluſquam grauitas anniqȝ ſinebant
Sollicito greſſu celſam properabat in ędem
Sanctus enim qui munda ſolet per pectora labi
Spiritus, inceſſu celeri Simeona ferebat.
Ut voti fieret compos matriqȝ futuros
Euentus rerum caneret ſeuoſqȝ dolores
Ne collata ſibi forſan myſteria voluens
Efflueret faſtu pectus muliebre ſuperbo
Nunc deus aſſiduis orantem fletibus olim
Audierat tandem, et noctis reſponſa per vmbram
Tradiderat non ante ſui ventura ſepulchri
Funera, quam fracto deus illuceſceret orbi
Inciperetqȝ nouę noua ſecula currere gentis
Hic igitur dulcem materno a pectore natum
Accipiens lętis animis, et fronte ſerena
Dulce deo carmen, meritaſqȝ exoluere grates
Cepit et ex alto miſſam clamabat olympo
Progeniem, et priſcę veniſſe piacula culpę

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Et ſic fatidicis ſoluit ſua vocibus ora
Jam mea ſancte pater fueras velut ante locutus
Ultima pacifico concludis tempora fine
Namq; ſalutarem partum tua maxima dona
Uidimus his oculis, his ſuſtentauimus vlnis
Immenſam reſeras lucem, populiq; ſub ora
Mittis, vt omnigenas coeleſti lumine gentes
Clarificet, creſcatq; tue noua gloria plebi
Unde matri conuerſus ait, tua pectora virgo
Languor, et ingenti dolor implacabilis ictu
Stringet agens altum, meſta in precordia vulnus
Tu gemitum flebis pluſquam fleuere ſorores
Heliades fratrem, pluſquam vaga luxit Oſirim
Uxor, et Andromache paruum Aſtyanacta, Cereſq;
Progeniem a nigro raptam Plutone ſub vmbras
Heu miſeram Halcyonem videor, triſtemq; videre
Theſea per Dios Ariadnam querere campos
Tantalidem fletu lachrymis Ciſcida vinces
Sed patere, et forti toleras fer omnia mente
Mercibus his emitur coelum: taliq; petuntur
Aetherij portus, et vite littora vento
Ipſe tibi vires deus impluet, ipſe cadentem
Eriget, et tecum caſus comes ibit in omnis
Et tandem lachryme in riſus, in dulcia meror
Gaudia tranſibit, toto venerabilis orbe
Terrarum et ſummi regina vocabere coeli
Ipſe ſalutari ſocios vbi lauerit olim
Amne puer, noſtrumq; ad ſe genus omne vocarit
Terrigene tibi ſacra ferent, tibi candida ſeruat
Saxa Paros, tibi thura legunt adolenda Sabei
Ipſe tibi largos dudum Carmelus honores
Cogitat, et natos foelicibus educat antris

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Liber Tertius

Qui tibi perpetuam niueo teſtentur amictu
Mundiciem, montiſq; tuum cum nomine nomen
Aeterna compage ligent, tu mundior auro
Tu niue candidior Ueneris tu clarior aſtro
Nec tua virginitas partu viciata, nec vllis
Iſte tuus poterit maculis nigreſcere candor
Propterea nec ad hunc fueras obnoxia morem
Legitimum, et iuſte poteras his parcere donis
Tempus erit, quo ſera olim noſtri memor etas
Hac ſacrum ſolemne die tibi ponet ad aras
Luminaq; ornate longo feret ordine pompe
Tunc tuus aurata gradiens in veſte ſacerdos
Carmina noſtra canet, nubemq; effundet odoram
Templa per et gratum rapiet procul aura vaporem
Et quoniam veſtris mea ſunt veſtigia plantis
Obuia, poſteritas hanc appellabit hypantem
Uoce diem graia, crebriſq; erit ignea tedis
Hec ſenior vates, eadem preſaga canebat
Aſſidue, et repetens turbas vulgabat in omnes
Anna, deo que longa ſui ſacrauerat eui
Tempora non illam noctes excedere templo
Non cogebat hyems, non ignea ſolibus eſtas
Cunctaq; ſub memori ſeruabat pectora virgo
Haec igitur fame nouitas coeliq; per altos
Incedens tractus vultu noua flamma coruſco
Inuidie ſtimulis, odijq; ardente veneno
Succendere animos regis, mentemq; ſuperbam
Rex erat Herodes Solymis, de ſanguine cretus
Gentis Idumee, ſceptrum Iudea propago
Perdiderat, ſeuumq; ferens inuita tyrannum
Ammiſſos regni veteris plorabat honores
Ipſe igitur regis metuens hec ſigna futuri

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Protinus. innocuo Bethlemica rura cruore
Tinxit. et effuſa ingenti per tecta. per agros
Cede domos lachrymis impleuit. et ethera planctu
Merentes erebi campos inſontibus vmbris
Sed neque quod ſcelus infelix tentauit adeptum eſt
Nam vigilante leui dederat pater iſta miniſtro
Que ferret mandata ſeni, cui tradita dudum
Cura noui partus fuerat. tenereqꝫ parentis
Subtrahe venturo puerū matremqꝫ periclo
Et pete niligenas. cladem. et ſeuiſſima iuſſa
Rex parat infanti. ſparſo iam rura natabunt
Sanguine. de matrum ſinibus ſua pignora miles
Auferet. allidens teneras ad marmora frontes
Atqꝫ in fruſtra ſecans partos crudeliter artus
Sparget. et ingenti reſonabunt omnia luctu
Territus hoc monitu ſenio vicina petiuit
Regna phari. et libycis contermina ſyrtibus arua
Hermopolimqꝫ domum totam perduxit in vrbem
Mox Theben. quondam portis celeberrima centum
Menia. penſilibus tectis templiſqꝫ deorum
Claruit. imperium quum rex Buſiris habebat
Dehinc memphitis. agros feriunt vbi ſidera celſe
Pyramides. opus eterna memorabile fama
Hic tandem hoſpitio patrū ſuſceptus amici
Artifices verſare manus. victumqꝫ labore
Rimari. et dure ſtuduit ſuccurrere ſorti
Utqꝫ erat ingenio pſtans. vſuqꝫ peritus
Aſſiduo. et quoniam rebus ſollertis maior
Semper adeſt miſeris. animumqꝫ exercet egeſtas
Uirtutis non pauca ſue monumenta reliquit
Ipſe myron laudaſſet opus. laudaſſet et ipſe
Praxiteles, nec Phidiaco ceſſiſſet honori

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Liber Tertius

Seu ferrum, ſeu mallet Ebur, ſeu ſculpere Cedrum
Promptus erat tabulis omnes inſcripſit ahenis
Arſacidas, Parthoſq; duces, et gentis achiuę
Cecropidas, et qui regni tenuere latini
Littora murranos poſt quos Troiana propago
Syluius albana ſtabat cum prolę, ſedenſq;
Auguſtus cum patre alto ſublimis in auro
Et Ptolomeorum ſeriem. Nilumq; per agros
Aethiopum curuis voluentem flumina ripis
Finxit, et excelſam nocturna lampade turrim
Aequore lucentem Phario. ſparſaſq; regentem
Tempeſtate rates, et feſſos turbine nautas
Hoc fabri ſenioris opus, nec vile recepit
Hoc opere ex tanto precium, paruam ue peculi
Congeriem, his ſtudijs vitam exiliumq; trahebat
Letius et magno victum querebat alumno
Tum Romę parebat ager memphiticus, olim
Diuitis Egypti ſceptrum Ptolomea propago
Geſſerat, at regni princeps, ac ſeminis auctor
Unus Alexandri comitum fuit, ipſe potentem
Perdomuit Libyam, circumq; iacentia regna
Cyrenes, Arabumq; procul lęta arua ſubegit
Mox tantas Philadelphus opes patre digna propago
Suſcepit ſophię ſpecimen, claruſq; Mineruę
Cultor, et imperium tenuit cum fratre Cerauno
Stirps extrema domus tantę Dionyſius euo
Et virtute minor, nec nomine dignus auorum
Omne ſuę gentis decus obſcurauit et vno
In ſcelere extincta eſt longeuę gloria laudis
Hic fuit extinctor magni qui cęſaris arma
Fortuneq; graues fluctus pro ciuibus et pro
Libertate tulit patria, cui numina, ſi non

H j

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Et celos fortuna regit. poſt fata dediſſe
Atria crediderim ſtygijs minus aſpera campis
Tunc erat Hermopoli folijs. pomoqꝫ ſalubri
Utilis egrotis arbor. que virgine viſa
Pignore cum paruo ſummum flexiſſe cacumen
Fertur et occulti numen ſenſiſſe tonantis
Hec erat a medis arbor tranſlata colonis
Perpetuo frondens et medica mala ferebat
Parthenices primo ingreſſu. ſimulachra per omnem
Legimus egyptum ſubita cecidiſſe ruina
Et colliſa ſolo iacuit reſupinus Anubis
Cornibus auratis ſolio ruit Iſis ab alto
Occidit extemplo luctu queſitus Oſiris
Sicut cum trepidi per ceca ſilentia fures
Noctis eunt taciti. vigilantqꝫ ad furta. repente
Si denſas abigat lux improuiſa tenebras
Diffugiunt. lucemqꝫ timent. ceduntqꝫ diei
Attoniti vates illis reſponſa diebus
Nulla dabant. ſtabatqꝫ oculos immotus aruſpex
Sparſa ſacerdotes timido legere deorum
Fruſtra miniſterio. cepit tunc perdere vires
Ceca ſuperſtitio. veriqꝫ exurgere patris
Cultus. et occulto ſuperum latrie fauore
Quo ſtudio natum. qua ſollicitudine mater
Sancta quibus curis. et qua curauerit arte
Non ſi mille mihi boreas inflauerit ora
Milleqꝫ veloces ſurgant in carmina lingue
Expreſſiſſe ſatis liceat. tollebat in vlnas
Et fugiens oculis oculos precordia flammis
Dulcibus vrebat at teneros amplexibus artus
Stringebat lachrymans. roſee dabat oſcula fronti
Vbereqꝫ experto dulcem inuitabat ad eſcam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Liber Tertius

Expertam ſermonis adhuc. nec verba valentem
Soluere progeniem. ſummoqꝫ ardebat amore
Quum primum dulces infans proferre loquelas
Cepit et alternis veſtigia figere plantis
Mater ei tunicas habiles ordita. nunquam
Ueſtis opus. niueo puerum velauit amictu
Suſpicienſqꝫ polos inquit. date numina veſti
Incrementa mee. pueri cum corpore ſemper
Creſcat et ad ſanctos vltro ſe accommodet artus
Non gladium. tineamue ferat non trita ſenecte
Cedat. et hec noſtri durent monumenta laboris
Sic ait. et tenui gaudentem cyclade natum
Spectabat defixa oculos. dextraqꝫ regebat
Ambiguos greſſus. in pignore prouida ſemper
Sollicite mens matris erat. pia voluere verba
Et ſuperum laudare patrem ſtudioſa monebat
Atqꝫ manu victum querens. ſub paupere tecto
Aſſiduum tractabat opus. non mobilis illi
Fons erat. aut ſubito pectus mutabile motu
Grata ſed illius mentem. vultumqꝫ decoro
Pondere firmabat grauitas. non meſta nec atrum
Torua ſupercilium. nec aperto effuſa cachinno
Sed clara et miti facies condita lepore
Non ridens. non triſtis erat ſed mixtus vtroqꝫ
Uultus. humiqꝫ oculos ſemper conuerſa nitentes
Offuſcare decus. viuamqꝫ abſcondere formam
Cura fuit. ſemper vulgus manifeſtaqꝫ ſemper
Compita. congreſſus hominum vitauit et ora
Gaudia natus erat. natus ſolatia natus
Curarum lenimen erat. matri iſta voluptas
Sola fuit. terram membris habitabat olympum
Mente nec a ſtudijs potuiſſet talibus vnqꝫ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Diuelli. pietas imis immerſa medullis
Deſerat et firmas virtus incocta ſub alto
Pectore radices pulſa vndiqꝫ forte per omnes
Spargebat late ſinceri corporis artus
His ſuperaddiderat diuine ſemina lucis
Celeſtiqꝫ pater totam luſtrauarat igne
Non illam terrenus amor. non vlla caduci
Cura boni. non ſpes vite. non triſtis imago
Horrifere mortis. nec honor. nec fama mouebat
Hic fuit a prima ſeruatus origine ſemper
Viuendi modus ad gelidi nigra vſqꝫ ſepulchri
Limina. ſicut enim aſſiduis que vapulat vndis
Dura ſilex immota manet. nec murmura ponti
Nec metuit ventos tempeſtateſqꝫ ſonoras
Quoqꝫ magis premitur tanto fit leuior eſtu
Sic inconcuſſum firmato robore pectus
Fortune quaſcunqꝫ minas quoſcunqꝫ labores
Erumnaſqꝫ tulit. patiens terit omnia virtus
Aegyptus pluuiam neſcit. ſed lata quotannis
Cum premit equorei ſol humida brachia Cancri
Arua rigat Nilus verum his fecundior annus
Exijt. et campos melioribus imbuit vndis
Largius et ſegetes illis et poma diebus
Protulit omnis ager. preſentia numina tellus
Senſit. et illius radijs felicibus ether
Intima maiori compleuit viſcera partu
Iam ferus herodes fato ſublatus. ad vndam
Raptus erat ſtygiam eterna cruciandus Erinne
Et poſt prima fuge iam ſeptima venerat eſtas
Tempora. iamqꝫ pedes puer exercebat. et ora
Rectius et forme dulci florebat honore
Quum diuis iterum galilea monentibus arua

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Liber Tertius

Ocyus egypti laribus petiere relictis
Nec bethleem tetigere domos. nec rura Sionis
Archeleus naꝫ tunc Solyma regnabat in ora
Natorum primi Herodis ſeuiſſimus. illo
Poſt luſtrum expulſo dulci cum pignore mater
Longeuuſqꝫ ſenex ad primi maxima veris
Ocia. quum typico faciunt ſolemniter agno
Conuenere. puer ſubite ſeſe abdidit vmbra
Nubis. ab aſpectu matris ſublatus. in alta
Templa ſacerdotes inter. legiſqꝫ magiſtros
Mirantem vario tenuit problemate turbam
Tres illum gemebunda dies. tres anxia noctes
Agnatos notoſqꝫ inter per rura. per vrbem
Cum tremulo conſorte parens queſiuit. et auras
Queſtibus impleuit. lachrymiſqꝫ tepentibus ora
Sepius hec iterans. magnanimi nate tonantis
Progenies. ſi terram. habitas. te oſtende parenti
An potes ardorem hunc afflicte ſpernere mentis
Si celos eterna patris ſi regna petiſti
Me quoqꝫ depoſitis in ſidera collige membris
Uel viuam me tolle precor. quo veneris equum eſt
Me quoqꝫ nate ſequi. tuus eſt ex ſanguine ſanguis
Et membris tua membra meis. ex corpore corpus
Quot totiens alimenta dedit tibi lactea pectus
Ferre potes tantis curarum molibus angi
¶ Tertia lux aderat, quum ſe querentibus vltro
Obtulit, et media ſeſe monſtrauit in ede
Tunc illum formoſa parens amplexa, quid inquit
Nate tot in lachrymas tanta in ſuſpiria mittis
Me miſeram, triſtemqꝫ virum, tum lumina tollens
Iam matrem genitus dulces ſe miſit in vlnas
¶ Et poſt ter ſenas hyemes. quum ſidera capri

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Lingueret Hydrophoro iuueni vicinus Apollo
Celigenam ſobolem placido ſermone precata eſt
Tethyos vt latices dulci mutaret Iaccho
Albaqꝫ purpureos aſſumeret vnda colores
Ornaretqꝫ nouo conuiuia ſancta liquore
Tum primum veteri deus innoteſcere mundo
Cepit, et antiqui nebulas excludere ſecli
Propterea ſtygio feruens Iudea furore
Terribiles illi pœnas commentaqꝫ fraudis
Struxit inaudite, ſub iniquo iudice tandem
Damnatum fixere cruci quem pallida mater
Contemplata diu ſtetit, et ſuſpiria ducens
Cum vellet clamare ſonus non affuit ori
Ploranti lachrymẹ deerant cum tangere corpus
Tentat et ad triſtes extendere brachia plantas
Phydiacẹ ſimilis ſtatuẹ ſine ſenſibus heſit
Corda ſopor gelidus clauſit caua lumina nubes
Texit, et amiſſo ceciderunt robore membra
Aſt vbi collapſam famulẹ, comiteſqꝫ leuarunt
Atqꝫ fatigatos ſenſim vigor imbuit artus
Conuerſo ad natum tales dedit ore querelas
O decus o placidum diuinẹ frontis honorem
O faciem, o mitis clementia lumina vultus
O ſine fraude manus, o neſcia criminis ora
Ora mea totiens gremio inclinata meaqꝫ
Contrectata manu totiens, primiſqꝫ ſub annis
Hoc miſero nutrita ſinu, geſtata lacertis
Membra meis totiens, ſummoqꝫ ex ẹthere miris
Lapſa modis, que me facitis ſine coniugẹ matrem
Non ego vos, et ſi Symeon crudelia fata
Precinuit, tanto credebam nata dolori
Nec paritura mihi tantum meroris et auſus

Liber Tertius

Eſt quiſquam ſcelus hoc ingens, non horruit ergo
Mens humana nefas tantum: quid criminis in te
Nate, quid et tante potuit quis fingere culpe
Tanta ne letheos manes audacia mouit
Tanta ne terrigenas homines dementia preſſit
Hoc liuoris opus tantas amor improbus auri
Parturit inſidias, hec ſunt dulciſſima proles
Que te, meqꝫ necant, ſceleri ſcelus arma miniſtrat
Juſticieqꝫ ratis duplici perit obruta vento
Flete viri, ſancteqꝫ nurus nulla adijt ergo
Par facinus perit humana ſub imagine mundi
Conditor ipſe cauum celi, qui ſuſtinet axem
Terra quid auctorum ſceleris veſtigia portas
Auctorem cognoſce tuum, date ſigna doloris
Sydera damnatus iuuenis ſub iudice falſo
Adiutore carens, inter furibunda relictus
Agmina ſolus inops, plantas, caput, ora, manuſqꝫ
Saucius et duro traiectus pectora ferro
Unica deſerte ſoboles, ſpes vnica matri
Heu moritur, virtuti honor hic hec premia dantur
Moribus innocuis, prohibe tua lumina Titan
Abde caput nebulis, aer precor indue noctem
Omnia, que coeli gremio capiuntur, et ipſi
Si deus hic vobis Mariam miſereſcite coeli
Et plorate mei mecum crudelia nati
Funera lugubrem domini cognoſcite caſum
Uah populo. patribuſqꝫ tuis ſanctiſſima quondam
Nunc ſcelerum ſentina Sion tua crimina quantis
Te implicuere malis, vnum quot funera funus
Parturiet, hec vna omnes peſſundedit annos
Nate dei, qui fers humana piacula ſolus
Me affligi ſimul, atqꝫ tuos ſentire dolores

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Cogit amor, natura iubet, mihi ferrea plantas
Spicula mortifere penetrant mea pectora ſentes
Cordaqꝫ dilaniant, miſeros vix ſuſtinet artus
Spiritus atqꝫ vtinam tecum mihi nate liceret
Afflictos finire dies, et cedere vita
Omnia te nobis melius preſente ferebam
Sed poſtqꝫ te liuor edax, et auara cupido
Oppreſſere, nihil ſupereſt niſi triſte et amarum
Nulla meis ſine te ſolatia, nulla voluptas
Rebus erit, tecum pereunt mea gaudia, tecum
Omne meum ſolamen obit, ſuſpiria tanta
Singultuſqꝫ mihi ſine te, et lamenta ſuperſunt
Ah quam dulce foret matri, ſi viribus vſus
Nate tuis proprie fugeres diſpendia vitę
At poſtqꝫ pietas, et inenarrabilis ardor
Tanta pati, tantoqꝫ premi te pondere cogunt
Eſto mei ſaltem memor, et miſerere tuorum
Quos moriens inter tam ſeuos deſeris hoſtes
Poſtqꝫ tuos matrem reditus minare reuiſe
Et ne adeo magni teneat te cura parentis
Ut tibi deſertę ſubeant obliuia matris
Aduentus ſperare tuos concede parenti
Atqꝫ tuos iterum vultus, atqꝫ ora tueri
Hęc mihi ſpes lenimen erit curaſqꝫ leuabit
Iſta fides, oro ne poſt tua funera linquas
Suſpenſam me nate diu, ſed te ocyus ipſum
Redde tuis, hoc materno da munus amori
Spes eſt longa dolor, promiſſaqꝫ munera amanti
Expectare diu labor eſt, et pondus iniquum
Hactenus et ſi me caſus timor iſte futuri
Ambiguam premeret, tua qꝫ tamen ora licebat
Cernere me vitę nunqꝫ tedebat et omnem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Liber Tertius

Tollebat tua ſola ſalus mihi cognita curam
Uitam mihi ſemper poſt hac inuiſa futura eſt
Nulla dies lachrymis vnquam gemituqʒ carebit
Et viuam moriens erit et vita ipſa ſepulchrum
Sola: domo incerta lucem perteſa latebo
Propterea prohibe iſtius me nate teneri
Exilio vite finemqʒ impone dolori
Atqʒ dies precide meos neu deſere matrem
Hoſtiles inter turbas plebemqʒ cruentam
Ad noſtros vbi victor auos ſub nocte latentes
Ueneris. ore meum iubeas ſaluere nepotem
Illum ad me duc nate precor. tecumqʒ reſurgat
Interea ipſa tuos comites ſolabor et iſtos
Ne nimium caſus timeant ſtudioſa rogabo.
Talibus ergo parens ad natum vocibus vſa eſt
Hec lamenta ſolum mouere tremoribus alpes
Expreſſere metum colliſaqʒ ſaxa per auras
Terrifico ſtrepuere ſono. titania lampas
Occidit extemplo. medioqʒ expalluit are
Aſtra ſimul ſolemqʒ dies amiſit olympum
Equora tellurem ſubita nox abſtulit vmbra
Ipſa repentinos rerum natura tumultus
Admirata caput circumuertebat et orbem
Perluſtrans. tantorum operum diſcernere cauſas
Non valuit. ſacroſqʒ leuans in ſidera vultus
Numina mutato dixit mea regna laceſſunt
Ordine. grande aliquid tantis elementa fatentur
Motibus aut ſuperos iterum diſcordia vexat
Aut opus immenſum celo deus euocat. ingens
Inſolitumqʒ aliqua certe hec portenta loquuntur
Signa dedit tellus. vtinam bene vertat. et aſtra
Hec ait. attonite ceca calligine gentes

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Merſa ſub eternam timuerunt ſecula noctem
Fletibus his aderat iuuenis, qui ſponte relicta
Coniuge dilecto voluit comes ire magiſto
Hunc igitur cum iam traheret ſuſpiria chriſtus
Ultima et vrgeret ſupremus anhelitus ora
Singultire videns fleuit. paululumqꝫ leuatis
Luminibus. comitum dixit chariſſime ſalue
Quem neqꝫ blandicijs potuit mollire voluptas
Non terrere mine non inclinare labores.
Nunc habeo grates. referamqꝫ fideliter olim
Quod mea pretuleris viridi conſortia vite
Solus. et in caſu comes es mihi ſolus acerbo
Morte premor dare poſtremis mandata loquelis
Pauca ſinor fuit hec licuit. dum viuere nobis
Sed poſt hac tibi mater erit. tibi namqꝫ relinquo
Et curam et nomen nati. ſeruabis amorem
In matrem ſobrine meum. poſſeſſor et heres
Ipſe mee pietatis eris. per ſaucia teſtor
Brachia per plantas. capitiſqꝫ aſperrima ſerta
Huic miſere fer opem viduemox fronte parumper
In Mariam verſa. tua ſunt hec pignora dixit
Hic mulier tibi natus erit. ſolabitur egram
Atqꝫ operam rebus dabit officioſus agendis
Uiue. nec aduerſos inter te deſere caſus
Nec fugias mala nec queras. venientia ferto
Sic fatus poſuit faciem. de fronte loquentis
Pallida confuſus lachrymis cruor ibat in ora
Talibus admonuit matrem ſine nomine matris
Ne materna pium laniaret viſcera nomen
Suſcepit iuuenis grate. matremqꝫ amitamqꝫ
Et ſatis officio fecit nati. atqꝫ nepotis
Donec perfidie creſcens audacia paſſim

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Liber Tertius

Caſtra dei genus electum peregrina coegit
Littora.et ignoti noua regna inuiſere mundi
Tunc omnis patriam.et ſolymos liquere penates
Mortem.vel exilio pulſi.robuſta diſerti
Tum Stephani pietas inter volitantia ſaxa
Enituit templi preceps Jacobus ab alto
Culmine deiectus fractis ad marmora membris
Teſtis.et exemplum fidei immortale reluxit
¶ Poſt longos tandem gemitus.poſt funera natum
Prima reſurgentem vidit.nam conſcius ipſe
Materni meroris auos vbi traxit ab orco
Mane ſub auroram ingenti cum luce parentis
Tecta ſubingrediens.quid tot ſingultibus inquit
Chara parens.quid te fletu conſumis acerbo
En tua progenies adſum. mecumqꝫ nepotis
Umbra tui.cognoſce manus.veteremqꝫ figuram
Oris.et iſta tuis mea membra ſimillima membris
Cur tantos noſtro ſparſiſti in funere planctus
Ipſe tuas grauius voces.animiqꝫ dolorem
Quam tormenta tuli.ſed iam aſpera cuncta peregi
Nil ſupereſt mortale in me.nil triſte relictum
Uicimus infernos gentemqꝫ ſubegimus atram
Pone metus.curaſqꝫ parens.hilariſqꝫ beata
Fronte diem celebra.paruo poſt tempore mecum
Immortalis eris ſceptrumqꝫ tenebis olympi
Sic fatus ſubito tenues diſceſſit in auras
Hoc viſu rediere animi.vireſqꝫ reſumpſit
Parthenice amiſſas per eburnea membra cucurrit
Purpureus color.et forme reuocauit honorem
Sicut cum rapido noua gramina pertulit eſtu
Phebus et egregium calor abſtulit oris honorem
Si nouus humenti labatur ab aere nymbus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Et ſcatebris riget omne ſolum vetus intrat in herbas
Robur et agrorum redit inſtaurata vetuſtas
Narciſſi caput attollunt penicia ridet
Laurus et exultans hilares per rura Napee
Ipſa aderat quum nube deus circundatus alba
Iuit in ethereum ſocijs mirantibus arcem
Et quum flammifere venit ſub imagine lingue
Spiritus ingenti reſonans per tecta fragore
Tum noua pacifice fidei mandata ferentes
Diſcipuli ſolymis orbem inuaſere relictis
Tempore namqȝ illo vires atqȝ arma quiritum
Humanum vicere genus. ſed inermia chriſti
Caſtra deos. veteres auſus imitata gigantum
In vidua deſerta domo rerum indiga virgo
Coniuge defuncto. natoqȝ in regna recepto
Ducebat triſti vitam merore iacentem
Iam charas olim comites Martham atqȝ ſororem
Eurus ad occiduum tulerat ſine remige littus
Propterea ammiſſi querens ſolatia nati
Palladie collem dederant cui nomina ſilue
Et loca. que curare magis quondam ille ſolebat
Aſſidue tanquam prolem viſura petebat
Impatiens amor eſt. maioraqȝ viribus audet
Seqȝ reperturum credit que ardentius optat
Inter ceſarias arces tirioſqȝ colonos
Et vada Jordanis frontem Carmelus in auras
Tollit et aſſiduos latices in vertice ſummo
Parturiens ſiluas ſalientibus irrigat vndis
Atqȝ ſupercilio ſenſim demiſſus ab alto
Vltima Carpathium veſtigia mittit in equor
Abluiturqȝ fretis paphie quibus inſula diues
Cingitur. et pharios. videt alto a culmine fluctus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Liber Tertius

Mons patrum pietate ſacer. lateq₃ priorum
Inclytus hoſpicio vatum nam dicitur illinc
Diſcipulo ambuſtam iacens ex aere veſtem
Helias ardenti celum petiſſe volatu
Illinc perpetuis, ceu miſſi e fontibus amnes
Relligio, et ſacri fluxit reuerentia cultus
Quicquid habent alij montes pietatis ab iſto
Ducitur. hac vna plures e vite racemi
Diffuſi late terras. atq₃ equora complent
Hinc Cartuſiacis eterna ſilentia clauſtris
Hinc varias Benedictus oues colligit, ab iſto
Canabe nodoſa tunicas arcere fluentes
Ligni pedes didicere viri. quiq₃ arua colebant
Inuia, et aſſiduo terras ardore calentes
Et quos Cyriacus de littore vexit ibero
Hinc orti. ſanctum et ſummo genus ethere dignum
Hinc noſtri venere patres. habitacula montis
Culmen adhuc ſeruat toto apparentia ponto
Que noſtri poſuere ataui modo poſſidet hoſtis
Barbarus expulſe ſolem petiere cadentem
Arctoaſq₃ domus. et gentis regna latine
Relliquie antiqui generis. vatumq₃ propago
Que ferrugineos humeris circundat amictus
Ueſte ſub albenti. nec ſumit ab arte calorem
Huc igitur ſi quando quies. vacuumq₃ negoci
Tempus erat. veniens curas lenibat. et ipſa
Maieſtate loci large oblectata redibat
Propterea montana viri ſpelea colentes
Audito illius fato ſublime ſacellum
Apricis poſuere iugis primi atq₃ quotannis
Sacra inſtaurantes hymnos, et tura ferebant
Namq₃ ipſi ſeſe mox et vulgata ſalutis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Fama fuit. chriſti magnis. iunxere miniſtris
Fautores operis ſancti ſocioſq; laborum
Propterea iſtorum longos ſeruata per annos
Poſteritas iungit Marie cum nomine montis
Nomina Carmeli. niueoq; inſignis amictu
Perpetuum ſeruat priſce pietatis honorem
Nos quoq; virginei penes eſt reuerentia cultus
Precipua ſeruata fide. velut Herculis olim
Sacra poticigene cuſtodiuere nepotes
Hoc deus. hoc magne Petri qui preſidet aule
Paſtor. et eternis orbem moderatur habenis
Sepius accitis patribus ſacroq; ſenatu
Sanxit. et era notis ſignata bifrontibus extant
Paſtor in Antiochi celebres Ignatius agros
Venerat. et ſacros Petri ſortitus honores
Sancta per aſſyrios paſcebat ouilia campos
Iſte ſuper mira naſcentis origine chriſti
Et teneri ſtudijs eui. viteq; prioris
Moribus ad matrem dedit. accepitq; tabellas
His adeo incaluit patrie celeſtis amore
Obuius vt fatis vltro progreſſus in ipſos
Se tulerit Troiani enſes. et in ora leonum
Quin et defuncti ſcrutatus corde ſatelles
Auratis inſcripta notis inuenit Ieſu
Nomina. ſic grauibus dictis. ſuaſuq; potenti
Intima diſcipuli penetrarat pectora virgo
Ac ſi quis partho miſſurus ſpicula cornu
Cuſpidis erate trahat. impellatq; ſagittam
Iamq; propinquabant cani. rugeq; venuſtam
Criſpabant faciem. formeq; inimica ſenectus
Venerat. at pulchros etas ne frangeret artus
Lumina ne longo iam caligantia fletu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Liber Tertius

Induerent tenebras, fierentq; obnoxia nocti
Dicitur eternum matris pro funere natus
Talibus alloquijs interpellaſſe parentem
Magne pater qui me terre ne regna perirent
Corpus et humanos iuſſiſti aſſumere vultus
Aſpicis annoſo genitrix vt frigeat euo
Deformiſq; ſitu ſenij tabeſcat. et annis
Curuetur grauibus ſpacium vitale peregit
Jam ſatis erumnas. inopiſq; incommoda vite
Pertulit. aſſiduo ſatis eſt attrita labore.
Matris et eximie ratio virtutis habenda eſt
Da ſceptrum celeſte mee promiſſaq; matri
Regna pater. longeq; diem ſuccedere nocti
Jam videat. mutaq; ſuos in gaudia luctus
Et quia nec vite labem nec originis vllam
Nouit. et antiquum retinet ſincera pudorem
Maieſtate tua dignum non arbitror iſtud
Tam ſanctum tellure pati putreſcere corpus
Sic ait. at placido poſtq; pater annuit ore
In diuerſa leues premiſit regna miniſtros
Qui comites olim vite mortalis in vnum
Colligerent. matriſq; illos ad limina ferrent
Obſequium domine, tumuloq; extrema daturos
Officia et celebri ducturos funera ritu
Ipſe ferens textam Phebi de lumine veſtem
Claraq; biſſenis matri diademata flammis
Nazareth ex alto petijt non ſolus olympo
Nam regem comitata ſuum celeſtia paſſim
Agmina ſolemnes fecere per aera pompas
Et feſtam duxere diem. veteriſq; noueq;
Legis et ex omni volitabant ordine turme
Ante alios Dauid et murice clarus et auro.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Argutam plectro citharam pulſabat eburno
Et veteres ducebat auos. cupiduſqꝫ viuendi
Uirgineos obitus celeri per inania lapſu
Ibat et ethereo mulcebat nubila cantu
Ceu cum fata gemens Cygnus vicina canoro
Gutture et extrema canit ad ſua funera voce
Pone ſequebantur vates. coma fuſa per auras
Nabat. et in tenui ventus ludebat amictu
Parthenice anguſto recubabat feſſa cubili
Et lachrymans requiem orabat. finemqꝫ laborum
¶ Progenies igitur diuorum aſtante corona
Sedit. et egrotam ſic eſt affata parentem
Alma parens mecum diuturna pericula quondam
Et ſine me perpeſſa tribus mala plurima luſtris
Credideras forſan citius me noſtra daturum
Regna tibi. quia mater eras, humana volebat
Hoc pietas. et amor preceps. lex altera celo eſt
Nos etenim leſito penas et premia ſemper
Cogimus ire gradu. meritis vt premia creſcant
Et vitare grauem nedum ſolertia poſſit
Uerum et ſegnicies penam clementia ſummi
Tanta patris tali humanum genus arte gubernat
Hec mora longa fuit pietas et gratia maior
Semper enim creuit tibi honor. tua gloria ſemper
Aucta magis. iam prima ſibi loca vendicat inter
Spirituum ſanctos cetus in vertice mundi
Nam quo quiſqꝫ magis ſortem patienter acerbam
Pertulerit viuens tanto ſublimius ibit
Orbe alio. patrieqꝫ magis vicina tenebit
Tecta meo. felix igitur cui victa voluptas
Terga dedit. longi quem non fregere labores
Humanȩ ſpacium vite componere fas eſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Liber Tertius

Hippodromo, celeres per quem rota feruida currus
Uoluit et aſſiduo concretus puluere ſudor
Membra virum tepido reddit deformia limo
Ambigui rerum euentus, ſuſpiria longo
Cum gemitu lachrymis turgentia lumina pallor
Plumbeus exangui triſtes formidine vultus
Cura vigil, labor oſſa domans, dolor anxius omnem
Sollicitant hominum vitam, terraqꝫ mariqꝫ
Obijciunt ſeſe paſſim prudentia frenis
Talibus humanos auſus diuina coercet
Tranquillamqꝫ negat pacem mortalibus egris
Eneruare ſolent ſecuras ocia mentes
Et vitijs vmbrare animas, vt puluis aquoſo
Imbre coit, leuibuſqꝫ rapi iam neſcit ab euris
Sic aduerſa premit ſenſus fortuna rebelles
Et cogit parere deo morboſqꝫ latentes
Pellit, et ardentes in pectore mitigat eſtus
Ut ſale conſparſo longos ſeruantur in vſus
Uiſcera, nec ledi ſanie nec tempore poſſunt
Sic duris animi rebus firmantur et omnem
Abijciunt peſtis cauſam, ſors aſpera tutum
Prebet iter, via ſiderias hec ducit in arces
Hac rate feruentes pelagi ſuper enatat vndas
Qui petit eterni portus et littora regni
Uidiſti qui me caſus voluere meoſqꝫ
Communi exilio pulſu varijſqꝫ per orbem
Supplicijs acti ſorte exercentur iniqua
Et nunc extremis gallorum finibus exul
Martha ſororqꝫ latent quas implacata malignis
Gens odijs vento expoſuit pelagoqꝫ minaci
Ipſe dedi faciles curſus euroqꝫ ſecundo
Per Rhodon, et Crete fines et Neriton altum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Scylleumqꝫ fretum Tyrrhena per equora vectas
Littore longinquo expoſui, qua gallicus altum
Illabens Rhodanus. Cirneas diuidit vndas
Hactenus hec iã tempus adeſt, vt inertia vite
Pondera deÿciens coelum, ſupremaqꝫ mundi
Regna petas, et promiſſo patiaris olympo
¶ Hec genitus leto genitrix haec reddidit ore
Nate diu expectate mihi multiſqꝫ vocate
Supplicÿs, tandem exilio finemqꝫ labori
Pone meo, cur tantum oro mea gaudia differs
Sed tamen ante tuos iſto e corpore migrem
Da videam fratres, ſtygioſqꝫ hinc eÿce manes
Ne mihi tartarei vultus, triſteſue figure
Horrorem incutiant mortis gelidumqꝫ timorem
Nec dum finierat, quum iam duodena per auras
Leta cohors aderat Cilicum reuocatus ab oris
Hicerat, a Grecis alius trans Pelion atqꝫ
Tethios Euboice fluctus minoia arua
Et mare Carpathium, ſitientibus alter ab Indis
Alter ab ethiopum ſiccis tranſlatus harenis
Tranſqꝫ domas Arabum, rubri trans littora ponti
Ille per Europe populos a gente latina
Tranſierat venient ſiculos, Pelopiſqꝫ penates
Phebeamqꝫ Rhodum, ſparſaſqꝫ per equora terras
¶ Mox animos erebi quot erant per tecta per auras
In cecum deus ire cahos mandauit, et altis
Immergi tenebris, atqꝫ intra tartara claudi
Tũ niueam mentem domibus diſſoluit opacis
Et ſuper iniecit tulerat que dona parenti
Ad gelidum tepido iacuit ſine ſanguine corpus.
Splenduit ethereo mens immortalis amictu
Cui ſuperum mirata cohors arridet, et altis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Liber Tertius

Gaudia ſcintillant animis, dominamqꝫ ſalutant
Inſonuere poli, longeqꝫ auditus ab alto
Concentus, mixtumqꝫ melos, pars ocyus acta
Clarius et cantu late roſonabat acuto
Tarda ibat grauiore ſono, qui ſydera voluunt
Nunc gelidum verſus boream pigrumqꝫ Bootem
Nunc auſtros contra coeliqꝫ latentis ad axem
Curſibus aſſiduis orbes qui lucida paruo
Circuitu verſant in ſummis orbibus aſtra
Di quoqꝫ concordi vocum diſcrimine carmē
Immortale dabant, tellus mare riſit et aer
Ipſa ſinu matrem proles complexa per altos
Aeris aſcendit tractus, iuxtaqꝫ paternum
Ad leuam ſolium ſublimi in ſede locauit
Interea miſſi ſtrato impoſuere feretro
Solliciti exanimum corpus gremioqꝫ dederunt
Vallis vbi magnum mundi et generale futurum eſt
Iudicium, ⁊ tali ſignarunt carmine marmor
Parthenice diuum domine, matriqꝫ tonantis
Terga fere Titan Nemee extremaqꝫ tenebat
Fulgentem cratera inter, claramqꝫ coronam
Verum illud nati imperio poſt tempore paruo
Ablutum Iordanis aquis terreqꝫ reſecto
Pondere et ardenti veſtitum luce nihilqꝫ
Iam mortale tenens celeres in ſydera diui
Tollentes iterum menti impoſuere beatę
Ipſa tenens ſceptrum et nitido diademate fulgens
Cincta caput, terras amat, atqꝫ vocata fauorem
Impleuit et coeli lucentibus imperat aſtris,

¶ Impreſſum Dauentrię in ędibus Alberti
paefraedt Anno a ꝟginis partu M.D.
Xvi, Menſe Martio

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Beldesch i fame ablude in quid sit honorib[us] ex dictis: B magis
[illegible] adoris sit i omnibus & illa distributos. [illegible] magister
Hylasius

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 71